

DOMOLJUB

Opise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. — Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Brezposelni in „brezposelni“

Vedno večja truma jih je. Obojih. Tistih, ki so res siromaški, pa tudi tistih, ki so si za svoj življenjski poklic izbrali »brezposelnost«. To bi bil človek tak dušeslovec, da bi vselej našel na prvi pogled ločiti potrebne in usmiljenja vredne od nepotrebnih zajedalcev!

Vsekakor bo treba brezposelnosti posvetiti vedno več pozornosti. Pohajkovanje po cestah ni bilo treba kratkoma odpraviti. Bednostni fond, če že mora biti, naj bi bil samo za res nemoglice. Predlog »kolednikov« v letošnjem »Koledarju« je zadel na gluha ušesa. In vendar je vreden razmislijanja ne le po časopisnem papirju, ampak tudi po posvetovalnih urah, kjer za blagor cele banovine in države obrani možaki modro govore. Pa ni odmeva na tu, ne tam.

Sklad dela, to je nekaj! Delo pa naj bo domačem kraju ali vsaj v njegovi bližini. Takih, ki s knjižico v roki dela iščejo, ko ga na najdejo, pa hite naprej — knjižica jim je samo za slepilo očem postave — takih zgarjenj pravim, mora zmanjkati po naših cestah! Kdor noče prijeti za delo doma, v bližini domačega kraja, kjer ga vse pozna, ta tudi tam, kjer ga nihče ne pozna in mu radi tega tudi ne more zaupati, ne bo prijel za delo. Slepil pa bo in v resnici potrebnim in brezposelnim kradel pošteno ime.

Izmed sto slučajev naj omenim le enega.

Pred kratkim mi je pravil moj bližnji sosed, kako je naletel pri nekem takim puštolovcu od tam doli, iz bratskega juga.

Pojavil se je pred njim in začel tožiti, v kakšne nepravilike da je zašel. Dijak da je, tik pred višjim tečajnim izpitom, pa je zašel v slisko; denarja nima, da bi plačal vse potrebne pristojbine. Študiral da je v Zagrebu. Vprašanje, zakaj išče denarja za take stvari visoko gori po Gorenjskem in ne v okolici Zagreba ga je spravilo malo v zadrego — imel pa je le kmažu dober izgovor: zanaša se na dobrosrčnost Slovencev. Pride na vrsto legitimacija. Ročno mu pokaže — priporočilo od ravnatelja, mislite? — ne, čisto vsakdanje delavsko knjižico.

»Tristo Judov! To vendar ni dijaška legitimacija! In vi niste bili še nikdar dijak!«

»Pa sem! Vi mi ne verjamete. Tudi doma mi — niso hoteli verjeti. Pa so mi dali to knjižico.« A jaz sem dijak; pravniki študije sem pred kratkim dovršil v Zagrebu, samo zadnjega izpita ne morem napraviti, ker nimam denarja.

Takof? Da, prav tako je bilo. Samo par hipov in mož je postal že skoro zdravnik.

Ali ni tole čisto navadno sleparstvo? Če bi bil ta slučaj osamljen, bi človek še potrpel. A jih je na stotine, ki s podobnimi izgovori

in zagovori sleparijo in se zapletajo v laži in protislovja.

In takile slučajji zahtevajo, da se »brezposelnim« posveča večja pažnja in da naj gre do taki tiči vsak v svojo domovno občino in naj tam najdejo primerno zaposlitev.

Imel sem pred nedavnim čast govoriti z neko izgubljenjo ovco, ki se je vrnila iz hiše pokore.

Vsaj toliko pošten je bil še tisti človek, da je prostodušno — brez imen seveda — izpovedal vsebino pogovorov, ki so jih imeli nekateri njegovi tovariši istotam. Če pravim

nekateri, pa ne smete misliti, da bi bili to morebiti samo trije ali štirje.

Vsebinska njih pogovorov je bila kratko povedana: »Nič več delati! Zasluzek premajhen, »trpljenje« preveč. Več zaslužiš in bolje se ti godi, če hodiš v podobi brezposelnega od hiše do hiše.«

Ali bi ne bilo spet prav take in podobne delomrzneže internirati v domači občini? Vsak dan bi se moral sam osebno javiti pri županu ali pri bližnjem občinskem možu, da je še doma in da dela. Ravno takele žalostne prikazni najbolj ogrožajo javno varnost.

Konec torej: Brezposelni se nam smilijo in jih pomilujemo, »brezposelnih« se pa bojimo in jim ne moremo biti naklonjeni.

Bednostni fond

Silna gospodarska kriza, ki pretresa naš narod zadnjih pet let in ki se še neprestano povečuje, je vrgla deset in desetisoče v največjo bedo. Razne socialne naprave, zlasti pa še krščanska dobrotelost, so storile kar je bilo mogoče, nasitile in oblekle tisoče, toda polagoma niso bile več kos potrebam. Beda in pomanjkanje sta resila in razjoma vedno širše mazočice, zato je naša banska uprava pred kakim poldrugim letom sklicala posebno posvetovanje o tem, kako pomagati. Če se prav spominjamo, je na tem posvetovanju predlagal župnik in pisatelj Finžgar, naj bi uvedli posebne prisilne dajatve v korist revežem.

To stališče se nam zdi popolnoma pravilno, kajti vsakdanja izkušnja nas uči, da podpirajo reveže najbolj tisti sloji, ki imajo sami malo, dočim se bogatini skrbno zaklepajo v svoja razkošna stanovanja in jim reveži niti pred oči ne more. Poznamo družine, kjer dobro zaslužita po dva, tudi trije in štirje, a dohod od njih je bil trdnj zaklenjen, da je berašč nemogoče priti blizu. Tudi vemo, kako je v tem pogledu na kmetih, kjer bo preprosta batarica večkrat delila svoj košček kruha z revežem, dočim ga bo trden gruntnar brezsrčno nadrl in pregnal. Prav je torej, da oblast nekako prisilno pritegne k skrbstvu za reveže zlasti tiste, ki tudi v sedanjih težkih okoliščinah ne trpe pomanjkanja in so žal le tako pogosto brez srca za svojega bližnjega.

Očividno je banska uprava ravno na podlagi zgoraj omenjenega posvetovanja predložila predlansko pomlad banskemu svetu naredbu, s katero je bil ustanovljen poseben bednostni fond. Vanj naj bi se stekale razne prisilne dajatve in iz njega naj bi se pomagalo revnemu prebivalstvu. Kako je ta naredba v praksi izvedla načelno dobro in pravilno nisel, naj najlepše pokaže proračun bednostnega sklada za prihodnje proračunsko leto, ki ga je obravnaval in potrdil tudi banski svet dne 12. tega meseca.

Dohodki bednostnega sklada so tile:

	Din
1. izredna davščina delojemalcem in delodajalcem	2,750.000
2. izredna davščina na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov, in na čisti dohodek obratov	1,300.000
3. izredna davščina na tautijane in sejmine	150.000
4. davščina na zaposlitev in pokojnine v Jugoslavijo nepristojnih oseb	1,000.000

Skupaj Din 5,200.000

Porabiti pa namerava banska uprava teh pet milijonov takole:

	Din
1. za mezde in živila pri izvrševanju javnih del	2,700.000
2. za zaposlitev brezposelnih izobražencev	650.000
3. prispevek fondu za elementarne nezgode in druge uime	500.000
4. za prehrano onemoglih brezposelnih in njihovih družin, za skrb za otroke	900.000
5. prispevek k vzdrževanju javnih kuhinj in humanit. institucij	450.000

Skupaj Din 5,200.000

Ta proračun nam pove pravzaprav vse in če smo odkriti, moramo priznati, da nas ne more popolnoma zadovoljevati. Načelno so prav vsi viri dohodkov pravilni, tudi n. pr. to, da naj v bednostni fond plačujejo nekaj delavci sami. Toda pravičen bi bil ta prispevek le tedaj, če bi imeli vsi delavci v primeru brezposelnosti pravico do podpore iz tega fonda ter bi predstavljal torej nekako obliko zavarovanja zoper brezposelnost. Vsi pa vemo, da to ni, zato potem tudi ni prav, da morajo prispevati vanj tudi oni, ki že itak žive naravnost beraško življenje, saj vemo, kako sla-

RAZGLED PO SVETU

KATOLIŠKA CERKEV

s Svarilo sv. očeta hitlerjevstvu. Papež je o priliki proglasitve treh svetnikov, med katerimi je eden nemškega rodu, imel pomemben govor. Sv. oče je pokazal na te svetnike, ki so v svojem življenju bili vzori krščanske ljubezni do bližnjega. Papež je svedčano dvignil svoj svarilni glas proti pokretom, ki želijo povratek v paganstvo. Sv. oče je dejal: »Veliki in plemeniti nemški narod se nahaja na žalostnem razhodišču svoje zgodovine, ko je izpostavljen proslavljanju idej in dejanj, ki niso niti krščanske, niti človečanske. Med te ideje spada pasemska ošabnost v vsakdanjem življenju, ki mori v krščanskih dušah duh krščanske ljubezni in človečanske skupnosti.«

ITALIJA

s Drobni. Dne 18. febr. se je pripetila na železniški progi Campiella—Piombino med postajama Popolonia in Portovecchio železniška nesreča, ki je zahtevala 16 smrtnih žrtev in 11 ranjenecv. Avtobus na tračnicah se namreč ni držal urnika in je zadel v potniški vlak. — V bližini Kobarida je Janez Stergar z motornim kolesom povozil kmetico Katarijo Kranjc. Nesrečnica je takoj umrla. — Mehanik Rudolf Vuga je zavozil z avtomobilom v jarek. Pri tem je bila ubita 22 letna D. Kadin. — V Bukovici pri Gorici se je razletel dinamični naboj, s katerim sta se igrala 10 letni Emil Janžič in 7 letni Ivan Pirc. Oba sta morala v bolnišnico. — Italijanska železniška

uprava je v letu 1933. znižala število osebja za 6000 mož. — »Italija je že preveč izdala za Avstrijo, da bi mogla dopustiti, da bi drugi želi sadove tam, kjer je ona sejala,« piše fašistični »Lavoro Fascista«. — Italijanske oblasti so razpusile hitlerjevsko organizacijo v Trstu, ker so dognali, da dela ta organizacija tudi za odcepitve južne Tirolske od Italije. — Mussolinijev odposlanec Suvich je pri sprejemu v madžarski Budimpešti dejal, da je prišel z velikim veseljem na Madjarsko, toda še z večjim veseljem bi prišel, če bi mogel stopiti na tla neokrnjene velike Madjarske.

ANGLIJA

s Demonstracije brezposelnih delavcev in nastop oblasti proti njim. Dne 21. februarja so prikorakale v London velike množice angleških brezposelnikov, ki so bile na potu že več tednov in so se v ločenih skupinah pomikale proti prestolici iz vseh krajev države. Kakor med potom ni bilo nobenih neredov, tako so tudi v London prišli mirno in brez vsakega nereda. Policija je že v popoldanskih urah izpraznila Hyde Park, da napravi prostora za manifestacije brezposelnih delavcev. Tako je bilo pod nadzorstvom policije postavljenih na raznih krajih Hyde Parka osem govorniških odrov, namenjenih za govornike. Delavci so predali poslancem, ki so se tudi udeležili demonstracije, svoje želje in svoje zahteve. V sredini mesta zbiranje brezposelnikov ni bilo dovoljeno. Pač pa je policija nasvetovala voditeljem, naj se iz Hyde Parka razpršijo v predmestja, kjer so pripravljeni prostori za nadaljevanje demonstracij. Razne dobrodelne

bo je danes plačana velika večina našega delavstva. Treba bi bilo zato kratko malo ta prispevek črtati, ali ga pa omejiti le na ono delavstvo, ki še vedno dobro zasluži, katerega je tako malo, da skoro v poštev ne prihaja.

Jako majhen se nam pa zdi tretji vir dohodkov, to je izredna davščina na taničeme in sejnine, ki je preračunana samo na 150.000 dinarjev. Poznamo nekaj gospodov, ki niso člani enega samega upravnega sveta, temveč treh, petih, desetih in še večih. Ti gospodje poleg svoje redne plače ali pokojnine, ki nikakor ni majhna, zaslužijo desetstisoče brez vsakega pravega dela, a vsi skupaj plačajo v bednostni fond — 150.000 Din.

Je pa še en vir, ki ga je uredba o bednostnem fondu popolnoma prezrla in ki bi moral biti prav za prav prvi in največji, to je davek na — luksuz, potrat, zabavo itd. Dokler deset in desetstisoč stradajo in nimajo niti za najpotrebnejše, nikakor ne gre, da bi se drugi valjali v izobilju in trošili denar za golo nečimernost, razkošje in zabavo, če ga, naj pride pa ta predvsem v korist revežem. Vaj luksuz bi bilo zato neobhodno potrebno obdavčiti čim najvišje in dohodki tega luksusa bi morali brezpogojno iti v korist revežev. Na razne barve in mazila, s katerimi si mestne ženske pacajo obraze, naložite 100, 200, 300 odstotne dokuale, da si bo brezposelna mati lahko kupila vsaj najcenejše mleko, s katerim bo oprala svoje otroke. Na vse plesne prireditve brez najmanjše izjeme bi se mo-

rale naložiti davščine, ki bi prinesle toliko, da bi pozimi noben otrok ne zmrzaval v nezakurjenem kletnem stanovanju. Na vsa luksuzna stanovanja bi bilo treba nabiti tolike dokuale, da bi prišle pod streho polagoma vse družine. Davek vseh luksuznih pijač in jedi bi moral prinesiti toliko, da bo imel revež vsaj za krompir. In tako dalje, skratka: davek na izobilje in potratno zabavo bi moral biti prvi in največji dohodek bednostnega fonda, ki bi znesel sam vsaj dvakrat toliko, kot pa ves njegov dosedanji proračun. Samo na ta način bi vsaj približno izpolnjeval tudi svoj pravi zmisel, to je, da bi pritegnil k dajstvam za reveže tiste sloje, ki imajo tudi danes še dovolj in ki store tako malo ali pa sploh nič za blaženje bede toliko tisočev naših bližnjih.

To je namreč tisto, kar v današnjem revežu še prav posebno razjeda vso njegovo notranjost ter vzbuja v njem upravičeno nezadovoljstvo ter upor proti vsemu današnjemu družabnemu redu. Izobilje in razbrzdanost na eno — največja beda na drugi strani. Kam mora to voditi, je vsakemu mislečemu človeku na dlani, zato je dolžnost tistih, ki imajo v svojih rokah skrb za vso družbo, da napnejo vse sile, da ta nevarni prepad premoste, ne glede na to, da povzroča beda nujno tudi navedeni prepad velike večine onih, ki jo nezasluzeno trpe.

Torej: proračun bednostnega fonda bi se moral podvojiti in potrojiti iz zgoraj opisanih virov, kako naj bi se pa uporabljal, bomo pa skušali povedati ob prihodnji priliki.

ustanove so storile vse potrebno glede preučitve in prehrane brezposelnim za časa njihovega bivanja v Londonu. Posebno odposilstvo je obiskalo tudi prvega ministra in ga zaprosilo, da ukrene hitro nekaj, da se polti delavcev brez dela omili. London je bil miren. Povsod je vladal red. — Tako demonstracije znajo pač samo hladnokrvni Angleži.

DROBNE NOVICE

Obšinske volitve v Belgiji, ki so se začele ono nedeljo, so prinesle zmago vladnih strankam.

Sovjetska Rusija je povišala svoje poslanstvo v Varšavi v veleposlanstvo in s tem priznalo Poljsko za velesilo.

64 ladij se je potopilo v zadnjih treh tednih; imele so 89.900 ton tonaže.

»Leta 2139 bodo vsi ljudje norci,« je izjavil neki ameriški zdravnik z ozirom na naraščajoče število umobolnih.

Sežiganje mrličev ne bo več dopustila avstrijska vlada.

Katoliška športna zveza v Franciji šteje 2872 športnih društev s 180.000 člani.

Oče slavnega papeža Siksta V. je bil proruski pravoslavni Srb in iz Križevca v Boki.

Češko katoliški časopisje opominja avstrijske socialistične begunce, naj češkega stoljuba ne izrabljajo za boj proti Dollfusovi vladi.

Strahovit vihar je napravil mnogo škod na otoku Madeiri (jugozapadno od Španije).

Okrog tri milijarde dinarjev za javna dela izda Poljska v letu 1934.

Vojna med Rusijo in Japonsko je neogibna, je izjavil kitajski poslanik v Moskvi.

Novi avstrijski kovanci po pet šilingov nosijo podobo »Naše ljube Gospe iz Mariazell«.

Za sklenitev trgovinske pogodbe se pogajajo Čehi z Rusijo.

100 let že pojejo Čehi svojo himno »Kaj dom je moj«.

Ob skalo je zadelo na Koreji japonsko letalo. Pet častnikov mrtvih.

Črnilnik v avstrijsko poslanstvo je nekdo zagnal v Pragi. Ubili šipi.

1.700.000 v hitlerjevski stranki organiziranih državnih uradnikov je položilo te dni svečano prisego Hitlerju.

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odpremlja denar v jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle nakupovalno.

Postol uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprotajajo plačila na naše čelovno računi: BELGIJA: No 3066-61 Bruxelles. FRANCJA: No 1117-34 Paris. LUKSEMBURG: No 1135-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 3967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

d Ljudska knjižnica, Miklošičeva c. 7 opozarja na novejšo slovensko literaturo, ki je izšla tekom leta 1933-34. Inteligenčnim krogom na deželi pudi Ljudska knjižnica knjige proti malenkostni izposojevalnici za tri tedne. Knjižnica je odprta od 8—12 in od 3 do pol 7 zvečer.

d Za Veliko noč izda in založi Katoliška akcija v Ljubljani tri serije krasno barvanih razglednic, ki predstavljajo velikonočne motive. Osnutke je mojstrsko izvedel ing. art. I. Pengov. Vsa naročila prejema oarredna pisarna Miklošičeva cesta 7. Razpošiljale se bodo do 10. marca. Zahtevajte povsod le razglednice Katoliške akcije!

Doživljaji mohorskega poverjenika

(Nadaljevanje.)

Mahnili sem jo proti Hrenovim. Že nekaj časa sem čutil, da piha od te strani proti župnišču neka neprijazna sapa, a nisem se mogel prav razlagati, kaj. Se pač včasih komu zameriš, da niti za to ne veš. Temni pogled Hrenove matere, ki sem jo našel pri pospravljanju v hiši, ni obetal nič dobrega. Kakor sem precej zvedel, gospodarja ni bilo doma, ker je odšel v gozd po listje. Prosil sem nato, naj se odstranijo otroci, ki so se motovili okrog matere, ker je vse kazalo, da bodo začele strele udarjati: zrak v hiši je bil videti nasičen z elektriko.

»No, mati, sedaj se lahko malo pomeniva, ker sva sama,« sem začel razgovor.

»O, veliko se imava pomeniti! In to zaradi našega Jožka. Tako sem pa jezna, da ne morem povedati.«

»Ne vem, kaj bi bilo takega.«

»Bom pa jaz povedala. Enkrat po novem letu je bilo, ko je moral naš Jožek pri vas v šoli stati pred klopmi; ste mu rekli, da ne zna krščanskega nauka in da pravzaprav zasluži, da bi ga še zaprli. Pa se je učil krščanski nauk in mi je sam povedal da ga je znal.«

»To se spominjam, da sem ga enkrat ven postavil, ker ni nič znal.«

»Pa ni je sam rekel, da je znal. O, naš Jožek se laže; še nikoli ni lagal in tudi sedaj ne.«

»Mislite, da je res tako nedolžen?«

»Nič ne mislim; vem!«

»Toda mati, bodite vendar pametni! Saj otrok v šoli ne kaznujemo brez potrebe; če bi mi ne bilo nič na tem, ali vaš Jožek zna kaj ali nič, bi ga lepo pri miru pustil; kaznovati ni prijetno, a ljubezen do otroka me je pri tem vodila, da bi se otrok poboljšal. Slabo plačujete to ljubezen.«

»Če je to ljubezen, si precej dam glavo odrezati.«

»Zakaj ga pa vi doma kaznujete, če ne iz ljubezni?«

»Jaz ga nikoli ne kaznujem, ker ga ni treba; da bi le bili tudi vsi drugi tako pridni!«

»Tale reč se vam pa ne bo obnesla; boste videli.«

»Jaz že vem, kaj delam; jaz hočem samo pravico, povsod, tudi v šoli.«

Pri takih »ljubeznivih« odgovorih mi je še bolj jasna postala beseda modrega Siraha: »Ni je večje jeze, kakor ženska jeza. Boljše je zraven leva in zmaja stanovati, kakor pri hudobni ženi prebivati.« (25, 23.)

Svetoval sem le še: »Sicer pa vaša Nežka — ta je hodila v en višji razred kakor Jožek — lahko vpraša druge otroke, koliko je takrat vaš Jožek znal.«

»Saj jih tudi bo vprašala.«

»Pravzaprav sem pa danes prišel po drugem opravilu; zaradi Mohorjeve družbe; še nikogar ni bilo blizu.«

»In ga tudi ne bo,« je osorno zagotavljala Hrenovka.

»To vse zaradi vašega Jožka?«

Sport je zdrav, toda lahko se prehladite vsled majhne neprevidnosti, radi tega mislite takoj po prvih znakih na ASPIRIN tablete in na Bayerjev križ, ki jamči za njihovo pristnost.

V. z. »JUGOSLA« h. 4, Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

»Zato ja, če že hočete vedeti.«

»Sicer pa nimate menda samo vi besede pri hiši; saj je vendar mož glava.«

»Zena pa krona.«

»Aha, to ste se pa naučili pri »Divjem lovcu!«

»Kdaj sem jaz že to vedela!«

Rad bi bil iz istega vira dostavil: »Ampak vaša je trnjeva, pa mi je modrost ukazovala, naj se premagam, ker sicer bi bil dregnil v sršenovo gnezdo.«

Samozavestno je Hrenovka še pristavila: »Njemu sem pa že prepovedala plačati za knjige.«

Brez upa zmage sem še dodal par načelnih opominov glede vzgoje otrok in potem pozdravil; odzdrava pa vsaj jaz nisem slisal.

Globoko sem se oddahnil, ko sem iz tako težkega ozračja stopil zopet na prosto. Smilila se mi je žega, ker sem si mislil: pošast slepe ljubezni si je zopet v Hrenovi materi izbrala eno žrtev.

Ne bo več let, ko bo Jožek postal Jože in tedaj — prej težko — se bodo njegovi materi odprle oči, kako grozno je grešila pri vzgoji, a tedaj bo najbrže prepozno. Jože bo strahoval mater, ona bo proti njemu brez moči in ne bo ji preostajalo drugo kot delati pokoro za stare grehe, a pokoro ostro, kakršne ne nalaga noben spovednik. Priznati pa moram, da mi je gornji pogovor zalegel za eno malico. Za tisti dan sem imel dovolj; ubral sem jo proti domu.

Nekaj dni za tem je minilo, ko se je nenačoma Hrenova Nežka pojavila v župnišču in polnila predme udmino za družbo rekoč: »To so ata deli; so rekli, da še nikoli niso bili brez Mohorjevih knjig in tudi letos ne bodo. Mama so bili pa tako hudi, da so rekli atu: »Zdaj pa vidim, da si ne-

umen, če za to daš.« Ata so bili pa kar tiho.«

»Vidiš, to je lepo, da si prinesla; sem že čisto mislil, da nič ne bo. Kaj pa, Nežka, ali si vprašala otroke, koliko je takrat Jožek znal, ko sem ga kaznoval?«

»Seveda sem vprašala, saj so mi mama naročili; pa so vsi rekli, da ni nič znal; in sem tudi mami tako povedala.«

»Kaj so pa mama nato rekli?«

»Nabili so me.«

Pri tej razlagi vzgojnega postopanja matere so se Nežki nekoliko zasolžile oči; zato sem jo tolažil: »Vidiš, vaš Jožek je najmlajši pri hiši, kakor je bil Benjamin najmlajši v Jakobovi družini; gotovo se še spominjaš, ko smo se učili, kako se je oče zanj bal, ker je bil pač on najmlajši; sicer imajo pa mama tudi tebe radi.«

»Že; tako pa ne kot Jožka,« se je glasil odgovor bistrovide ne otroške duše.

»Lepo pozdravi doma; po zimi pa boste imeli branja, da bo veselje.«

★

V vrstah mohorjanov sem že par let pogrešal Trdinovo hišo. Želel sem si jasnosti, odkod ta sprememba in za katerim grmom tiči zajec. Zato sem sredi nekega popoldne nameril korake proti tej hiši. Upanje, da bom gospodarja doma dobil, ker je bilo deževno vreme, me ni varalo. Z ženo je pravkar dokončal popoldanski prigrizek, ko sem vstopil. Po običajnem medesebojnem pozdravu sem zastavljal razgovor z gospodarjem:

»Morda se vam že kar zdi, kaj me je danes napotilo k vam.«

»Lahko da se motim; a malo mislim, da Družba sv. Mohorja.«

»Kor drži.«

»Se mi je zdelo, ker sem slisal, da ste bili oni dan pri Hrenovih po tem opravku.«

»Kar žal mi je za vašo hišo, da je ni več med mohorjani; včasih je bila tako gotova kot amen pri očenašu, pred dvema, tremi leti ste pa naenkrat izostali; saj Trdinovemu gruntu menda še ne poje boben.«

»Hvala Bogu, nič nam ni sile!« se je pohvalil Trdin. »Ker ste že tukaj, bom povedal kakor pri spovedi, brez ovinkov. Predraga je Mohorjeva družba. Pomislite no: dva kovača, to niso mačkine solze. Ko so vzdignili udmino na to višino, sem se odrekal družbi; pa bi rad bral knjige; po pravici povem: pozimi sem jih pogrešal kot lačen kruha.«

»Ampak, oče, ali niso pri vseh rečeh dandanes drugačne cene kot pred vojno? Vi morate računati, kaj ste pred vojno dobili za en goldinar in kaj sedaj za 20 dinarjev, pa boste videli, da je sedanja udmina za polovico manjša od predvojnne. Ali ste se tobaku in pijači tudi odrekli?«

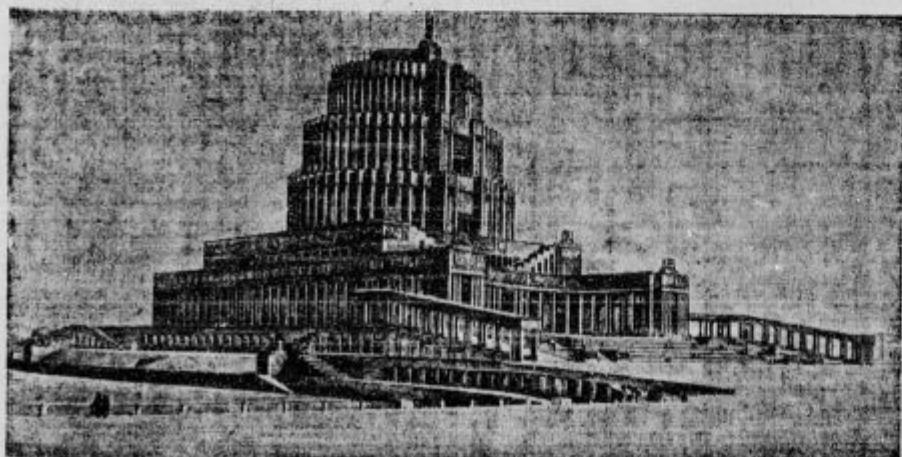
»Tobaka in pijače in knjig ne morem zmetati v en koš; brez prvega dvojega ne morem živeti, brez knjig pa že prestanem.«

»In tu gre tudi za dobro stvar; za dobro stvar moramo pa vendar tudi kaj žrtvovati!«

»Že, kar je prav; ampak to je preveč.«

»Otroci tudi radi berejo, ali ne?«

(Nadaljevanje.)

Sovjetska vlada je sklenila, da postavi sovjetsko palačo. Načrt za zgradbo nam kaže naša alika. Poslopje bo 415 metrov visoko in bo 8 m višje kakor najvišja stavba na svetu »Empire Building« v New-Yorku.

KAJ JE NOVEGA

Nove davščine

Opozarjamo na nove trošarine: 1. Trošarina na kavo je povečana za 100 odstotkov, od 400 na 800 Din za sto kil. 2. V bodoče je treba plačati državno trošarino za vsako octovo kislino brez ozira na to, iz česa je izdelana. 3. Uvedena je nova trošarina na plinsko olje v višini 100 Din za sto kil. Te trošarine so pod gotovimi pogoji oproščene vodne zadruge. 4. Uvedena je nova trošarina na vsa olja in masti in sicer v višini 200 Din za sto kil. Kolomaz (šmir) ni trošarinski predmet in ni obremenjen s trošarino.

Dosedanja taksa v višini 10 odst. za gledališke predstave, umetniške koncerte, predstave prosvetnih društev, za konjske dirke, za javno telovadbo in za tekme sportnih društev se poviša na 20 odst. Zato že pobirajo davčne uprave v takih primerih to takso v višini 20 odst. in dajejo vstopnice v skladu s tem odstotkom. Vstopnice, ki jih imajo gornje ustave še od prej, bodo davčne uprave žigovale in pobrale takso.

Prav tako se povišajo takse za vse vrste prevozov po železnici, paroplovnih objektih itd. od 15 odst. na 20 odst. za osebni prevoz.

odnosno na 15 odst. za blagovni promet. Razen tega morajo to takso v bodoče plačevati tudi avtobusi in tovorni avtomobili. Zato bodo davčne uprave pri samoupravnih in zasebnih železnicah in tramvajih, ki so deležni ugodnosti čl. 101 taksne tarife, z današnjim dnem zaključile knjige in obračunale takse po starih predpisih, v bodoče bodo pa zaračunavale zvišano takso po novih predpisih. Davčne uprave, ki prodajajo potniške vozne listke za privatni rečni in jezerski promet, bodo od danes obračunavale to takso po 10 odst. Zato se bodo dosedanje vozovnice pri davčnih upravah žigovale. Prav tako bodo tudi one davčne uprave, ki pobirajo takso iz te tar. štev. od zasebnih ladjarskih podjetij, zaračunavale za prevoz blaga od danes to takso po 15 odst.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobrale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

OSEBNE VESTI

d 70 let je dopolnil g. Ivan Leitgeb, mestni delavec v Ljubljani. Jubilar ima celo vrsto katoliških časopisov, ki jih vestno čita in plačuje. Na »Domoljuba« je naročen že 47 let. Bog živi g. jubilarja še mnogo let!

d 50 letnice rojstva je obhajal te dni g. Aleksander Neřima, šolski upravitelj v Gančanih v Slov. Krajinah. Priljubljenega vzgojitelja, neustrašnega katoličana Bog živi še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Posojila za ureditev Ljubljani v višini 8,7 milijonov Din je odobril finančni minister. Denar bo dala poštna hranilnica. Za kritje posojila prispeva država 2,2 milijonov Din (eno tretjino), ostali dve tretjini pa Ljubljana, banovina in odbor za osuševanje barja.

d Pomlad se bliža. Čebelnice že prinašajo prve njene darove. Čebelarju Pavlu Rojcu iz Volavlj so že 15. februarja pridno nosile obnožino. Nekaj izrednega, ko je skoro vse že v snegu.

d Slaženo vino mešano z naravnim ni več »prirodno« vino. Kmetijsko ministrstvo je izdalo naslednje pojasnilo, ker so nastali dvomi, je-li se sme mešati slaženo vino z naravnim, zlasti s starino: V čl. 17. pravilnika za izvrševanje zakona o vinu je naglašeno, da mešanje raznih vin ali moštov ni prepovedano, razen v primerih, ako katero izmed njih ne ustreza predpisom zakona o vinu. Zategadelj je mešanje vina od prirodnega mošta z vinom od mošta, ki je bil oslajen po predpisih zakona o vinu dovoljeno pod pogojem, da taka vinska mešanica po čl. 23. istega pravilnika ne sme imeti bližje označbe »pravo, prirodno« vino in temu

slično. Navedena razlaga velja za tuzemski promet z vinom in moštom. Pri vinskem pridelku za izvoz pa je treba spoštovati zadnje zakonite določbe, ki so veljavne v tisti tuji državi, v katero izvažamo.

d Razven doslej navedenih je upravno sodišče razveljavilo občinske volitve v Sv. Križu pri Kostanjevici in v Hočah, okraj mariborski desni breg.

d Nova katastrska uprava s sedežem v Spod. Logatu se ustanovi za logaški okraj.

d Vedno novi begunci prihajajo iz Avstrije v Jugoslavijo. Želimo, da ne izrabljajo gostoljubja v kako protikatoliško agitacijo.

d Trojčke je povila žena nekega posestnika v Št. Vidu nad Ljubljano. So vsi zdravi.

d Ponarejeni 20 dinarski kovanci so se pojavili v Ptuj.

d Okrog 10 milijonov dinarjev je razmetala letošnji predpust Ljubljana za razne veseljaške namene. Tisoč brezposelnih bi s tem denarjem lahko zaposlili eno celo leto.

d Ovir našemu izvozu. Od vseh strani se kopičijo ovire izvozu naših pridelkov, zlasti živine, lesa, jaje, prašičev, hmelja in drugih, ne da bi v nčemer mogli predvideti kako izboljšanje. Tako je češkoslovaška Narodna banka odredila, da se mora živina, ki je bila uvožena do 16. februarja, obračunati po starem tečaju češke krone, kasnejši izvoz pa po novem tečaju. Vred terminskih poslov bodo naši izvozniki dobili za že zaključene prodaje okoli 20 odstotkov manj kot prej. V varstvo našega izvoza bi morala naša Narodna banka zavzeti primerni korak. — Uvoz jaje v Nemčijo postaja od dne do dne težavnejši, ker smemo tja izvažati samo težje blago. Sedaj je nemški državni urad za jaje odredil uvoz jaje tako, da bo moral vsak uvoznik prijaviti do 20. v mesecu ko bičino jaje in odkod jih želi uvoziti. Potem

žele mu bo dodeljena določena množina. — Pri tozadevnih pogajanjih za carinsko unijo med Italijo, Avstrijo in Madžarsko zahteva Avstrija monopol za izvoz lesa v Italijo in na Madžarsko. Uresničenje te namere bi pomenilo za našo državo, zlasti za Slovenijo, popoln zastoj izvoza lesa in konec našega lesnega gospodarstva.

d Kolikovanje računov. Račune bomo merili kolikovali odslej s kolikom za 50 par za mesek od 20—100 Din, za zneske nad 100 Din pa s kolikom za 1 Din. Računi za zneske pod 20 Din so prosti takse.

MED BRATI HRVATI

d Precej jih je. V začetku letosnjega leta je bilo v Zagrebu 9633 židov. Zanimivo je, kako so se židje razdelili po posameznih stavkih. Največ jih je v trgovini; 745 trgovcev in 290 trgovskih potnikov in zastopnikov, tako da je v Zagrebu zaposlenih v trgovini nad 1000 židov. Židov obrtnikov je 104, zdravnikov 94, odvetnikov 73, inženjerjev, arhitektov in stavebenikov 97, državnih, samoupravnih in zasebnih uradnikov in uslužbencev 983, v drugih poklicih 746.

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri Centralni vinarni v Ljubljani

d Načelnika davčne uprave v Kuršumliji so aprila, ker je osumljen, da je poneveril 333.000 Din — V Zagrebu so dali pod ključ 5 davčnih uradnikov, ker so izdajali lažnive potrdila o plačanih davkih.

d Na vse strani sleparija. Policijska oblast v Subotici je ugotovila, da sta dva uradnika neke zavarovalne družbe zavarovala tudi ljudi, ki so bili neozdravljivo bolni. Na ta način sta prevarila zavarovalnico za večje vsote v 14 slučajih.

d Proti trgovcem, ki prodajajo mleko v Zagrebu, so proglasili okoliški kmetje štrajk. Zahtevo kmetov so dokaj akromne. Kaj pa zahtevajo? 1. Mleko naj trgovci plačajo v denarju in ne v blagu, kakor se je zadnji čas dogajalo. 2. Cena mleku ne sme biti nižja od 1 Din za liter. 3. Trgovci naj se zavežejo, da ostane cena 1 Din za liter vsaj eno leto v veljavi.

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju začetne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef« vodo izgubila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja.

d Saharina v vrednosti 30.000 Din je zaplenil upravnik carinarnice v Splitu.

d Še imajo cekine. V Gradistu pri Zupanji v Slavoniji je bil v hišo premožnega posestnika Vinka Stojanovića izvršen vrom v času, ko so bili vsi domači v cerkvi pri službi božji. Tat je odnesel 35 velikih in 35 malih cekinov v vrednosti 27.000 Din. Vlomilec je vdrl skozi hišna vrata in nato šel v sobo, kjer je razbil sprednjo stran steklene omare, v kateri je bila razna obleka in cekini, zvezani s svilenimi nitkami, kakor jih je mlada Vinkova žena nosila pod vratom. V Gradistu je mnogo družin, ki imajo v cekinih ves kapital. Ome-

niti je treba, da slavonski kmetje skrbno hranijo in na noben način kljub težki krizi nočejo menjati cekinov, ker jih ne spadata za posest ali kapital, marveč za staronavadni okrasek in dedščino, ki prehaja iz roda do roda.

d Povest o nesrečnem šolarčku. Iz Kuršumlije poročajo o strašnem dogodku, ki se je pripetil 22. februarja in katerega žrtev je postal Borivoj Vučković, šolarček z Belega polja. Borivoj je šel iz Kuršumlije domov na Belo polje. Komaj je prišel iz šole, se je takoj napotil proti domu. Moral je skoci vas Markovec. Tam ga je napadel neki pes, ki se je začel besno zaletavati vanj. Borivoj se je takoj znašel ter je snel torbico z ramen in se pričel z njo otepavati psa. Toda podivjani pes je skočil dečku na hrbet in ga podrl na tla. Uboji malček je iz vsega grla klical na pomoč. Toda nihče ga ni slišal. Deček je komaj vrgel psa s sebe ter pričel bežati. Toda medtem je prišlo krdo drugih vaških psov, ki so planili na dečka, ga podrli na tla in ga vlekli kakih 50 m s seboj. Psi so dečka vsega obgrizli. Slučajno so prišli mimo neki potniki, ki so s težavo rešili dečka pred podivjanimi psi ter ga polmrtevga odnesli. Dečkove rane pa so tako strašne, da je malo verjetno, da bi ostal živ.

d Bela vrana. Občina Milna na otoku Braču se pač lahko prišteva med srečne občine, zakaj postala je končno veljavno dedič ogromnega premoženja 30 milijonov chilskih peset (okrog 180 milijonov Din). Proces za dedščino se je vodil polnih deset let in šele sedaj je apelacijsko sodišče Iquiqueu v Chileu izreklo končno besedo. Mecen, ki je zapustil ves svoj imetek Milni, je bil Ivan Sarg, ki je rodod domačin. Razumljivo, da sorodnikom ni bilo pogodu, da bo vse premoženje dobila občina in so zato zahtevali uničenje oporoke. Šele sedaj po 10 letih je sodišče priznalo Milni polno pravico do dedščine.

— Pri iskanju sledi na koprnc naravne »Franz Josefovce grenčice, popite zjutraj na tešče, brez truda izdatno izboljšanje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

PO SRBSKI ZEMLJI

d Naredna skupščina v Beogradu je sklenila, da izroči sodišču narodnega poslanca Huseina Kadića. Dolže ga, da je v zadevi agrarne reforme v Bosni oškodoval državo za šest in pol milijon dinarjev. V to afero je zapletenih sedem veleposestnikov in nekaj državnih uradnikov.

d Tiste, ki so se okoristili s državnim denarjem, je treba kaznovati s smrtno kaznijo, je dejal te dni ob priliki neke razprave v parlamentu poslanec Tonič. Soglašamo in želimo, da ostri zakon proti sleparjem vseh vrst pride še v tem zasedanju pred narodno skupščino in da se potem z vso strogostjo izvaja proti vsem in vsakemu.

d Čisti dobiček poštne hranilnice znaša za leto 1933 51.4 milijonov Din. Leta 1930 je znašal 35.34, l. 1931 24 in l. 1932 27.45 milijonov dinarjev.

d 108 let je star Abram Ranković v Rakovici pri Beogradu. Starec je še vedno krepak in pase ovce.

d 104 leta je bila stara Mija Mimbić, ki je te dni umrla v Vrelih pri Bosanskem Brodu. Bila je zelo državotvorna, zakaj zapustila je osem sinov in 52 vnukov.

— Neseštim ženam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef grenčica do urejane delovanja želodca in črev.

NESREČE

d Mlin je uničil požar vdovi Mariji Ribnikar v Reinjah pri Križah.

d Zgorelo je gospodarsko poslopje Jožeta Možine v Dragi pri St. Rupertu. Ogenj je uničil tudi gospodarsko orodje, vozove in klajo in je zato škoda tembolj občutna.

d Popolnoma je pogorelo skladišče kurilnice na železniški postaji v Vrhu; 700.000 Din škode.

d Požar v delavnici. Mizarju Viktorju Urankarju v Radečah pri Zidanem mostu je zgorelo vse, kar je imel v delavnici in v skladišču.

d Zgorela je planinska kočna na Jahorini v Bosni. Imenovala se je »Dom prestolonaslednika Petrac in je bila last planinskega društva Romanija. Zgradba je veljala okrog 200.000 Din, zavarovana pa je bila za 120.000 Din. Kočo so zgradili l. 1929.

d Velike skladišče kož je zgorelo v Negotinu. Lastnik Hija Andjelković ima vsled tega pol milijona Din škode in 400.000 Din dobička. Za toliko je bil namreč zavarovan.

d Avtobus je do smrti povozil blizu St. Vida nad Ljubljano 28 letnega delavca Jožeta Hočevarja, doma iz Čužne vasi pri Trebelnem.

d Lobanja mu je počila. Na sušaškem kolodvoru se je te dni pripetila smrtna nesreča, katere žrtev je postal 34 letni Pavel Brnelič, oče 5 nepreskrbljenih otrok. Pri premikanju vagonov ga je vagon zadel in s tako silo vrgel na tla, da mu je počila lobanja. Predno je prišla zdravniška pomoč, je bil že mrtev.

d Kakor vreča je visel čez oje. Kmet Ivan Cipot iz hrvatskega Čakovca se je odpeljal v sosednjo vas po mladega bika, katerega je kupil. Ko se je vračal, se je ustavil v neki gostilni in popil dva litra vina. Potem je sedel na voz in pogajal. Ker ga je vino omamilo, je moč zadremal in padel naprej ter obvisel na vagi in ojesu. Konji so se splašili in začeli teči. Pri tem pa so s kopiti gospodarja bili po glavi, rokah in nogah. Ko so konji ob 11 ponoči pridrveli na domače dvorišče, so se ustavili. Žena, ki je vsa v skrbeh čakala moža, je šla na dvorišče, da možu pomaga izpreči konje. Našla pa je moža, ki je kakor vreča visel čez oje. Glava je bila brez kože, roke in noge polomljene, mož pa mrtev.

d Dotaknil se je z roko električne žice. V Železarni v Vranovini pri Vojniču se je smrtno ponesrečil ključavničar Anton Žugelj, po rodu Slovenec. Dotaknil se je z roko električne žice visoke napetosti na mestu, kjer ni bila izolirana, in se na mestu zgrudil mrtev.

d Pol ure mu je noga gorela. V Vrelih, okraj derventski, je kmetu Dimitriju Kušču med božjastnim napadom zgorela leva noga. Kušč je ta dan nabiral v gozdu drva. Ker ga je zeblo, se je okrog poldne vrnil domov in stopil k ognjišču, da bi se ogrel. V tem hipu pa ga je vrgla božjast in padel je na ognjišče poleg ognja. V božjastnih krčih je vrgel levo nogo na ogenj, ki je zajel hlače in vso nogo do kolena. Ker ni bilo nikogar doma, je ležal nad pol ure v nezavesti, ves ta čas pa mu je noga gorela. Šele čez pol ure so se vrnili domači in ga v zadnjem trenutku rešili, da ni ves zgorel. Leva noga do kolena je čisto zoglelela.

d Ker je dremala pri ognju. Oni dan se je pripetila v vasi Kupusini pri Somboru strašna nesreča, pri kateri je izgubila življenje 50 letna Marija Kolesar, bogata posestnica iz iste

vasi. Njeni svojci so odšli na obisk k nekim sorodnikom, ona pa, ki je bila nekoliko boleha, je ostala doma. Močno je zakurila odprto ognjišče, kakor jih imajo v Banatu, in pri tem zadremala. Za trenotek je med dremanjem izgubila ravnotežje in padla v ogenj. Ko se je zavedla, je bila njena obleka že vsa v plamenih in uboga žena si ni mogla več pomagati. Obupno je pričela klicati na pomoč. Prišli so sosedje ter jo otieli goreče obleke in ji preskrbeli hitro zdravnika. Toda pomoč je bila brezuspešna. Marija Kolesar je še isto noč v strašnih mukah umrla.

d Vsakogar in povsod lahko doleti nesreča! Zato je treba, da je v delavnicah, šolah, gospodinjstvu, avtomobilu ter povsod, kjer so moške ne-reče, pripravljen »Fitonin«, preizkušeno zdravilo za rane. Steklenica 20 Din v drogerijah. Po povzetju dve steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno Fitonin, dr. s. o. j., Zagreb 1-178.

d Kje in kdaj se prehladite, je seveda težko napovedati. Ko ste pa že prehlajeni in Vas muči glavobol ali zobobol, vzemite 1—2 Aspirin-tableti, ki Vam bodo takoj pomagale.

NOVI GROBOVI

d Blagor mu, ki s spoštije. Na Dunaju je umrla Jožefina Löw, soproga bivšega predtiskarja v Jugoslov. tiskarni. — V Hrašah pri Smledniku je zaspala v Gospodu 81 letna Teresija Knific, mati dr. Ivana Knific. — V Dolu pri Ljubljani je preminula 68 letna vdova-veleposestnica Ivana Suštar. — V Škofji Loki so pokopali Franca Lebana, posestnika valjčnega mlina in žage. — V Dobrni je zapel mrtvaški zvon restavraterja Francu Rožaneu. — Podsobotinom pri Gorici je umrl tamkajšnji kurat g. Janez Zega, doma iz Smihela pri Novem mestu. — V Kranju je preminul 76 letni Ferdinand Ferjančič, okrajni gozdar v p. — V Prevaljah je odšla v večnost Dori Karlovšek roj. Filipowsky. — V avstrijski Lankovici pri Köllachu je zaspal v Gospodu zlato-mašnik p. Mansvet Bernardič, doma iz Vidma ob Savi. — V Trzinu je zapel mrtvaški zvon Ljudmili Slabe, ženi bivšega tržiškega organista. V Podkraju nad Vipavo je zapustila samotno dolino 39 letna Jožeta Vrabec roj. Kalin. — V Ljubljani so umrli: Ana Rupnik, mati brigadnega generala g. Leona Rupnika v Skoplju in s. Karitas, prednice zavoda usmiljenih sester v Voloski; davčni izterjevalec v p. Nikolaj Muc; posestnica Marija Cerar roj. Gostič in žena nočnega čuvaja Ivana Podgoršek. Naj počivajo v miru!

RAZNO

d Romanje na Trsat, združeno z brezplačnim izletom po morju na otok Krk, prireditelji »Sveta vojska« tudi letos o Binkoštih 19. in 20. maja. Polovična vozmina s posebnim vlakom in posebna ladja sta že zagotovljeni. Prijavitelj se je treba čimprej, najpozneje do 8. aprila. Podrobna pojasnila objavi romarski list, ki izide okoli 10. marca. Kdor sporoči svoj naslov, dobi list brezplačno, če se potem romana udeleži ali ne. Pišite še danes dopisnico na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

Ne prvi, ne zadnji. Po 17 letih se je oglašil iz daljnega ruskega Vladivostoka Ivan Jurč iz Vrpolja pri Brodu. Domači so mislili, da je že davno mrtev. Vest, da je še živ, je seveda napravila veliko veselje v družini. Jurč je v neki vasi blizu Vladivostoka. Pisal je po neke dokumente, ker se misli vrniti domov.

Dunajski dogodki

»Glasnik belgrajske nadškofije« priobčuje z ozirom na krvave dogodke v Avstriji tako pomemben članek, da ga ne moremo prezreti. List piše med drugim sledeče:

Vsi, ki so čitali naše dnevno časopisje, so lahko opazili zelo zanimivo dejstvo in sicer to, da je časopisje zavzelo odločno stališče proti sedanji avstrijski vladni in se zavzemalo za socialne demokrate. Potek dogodkov je časopisje opisalo tako, kakor da so uporniki sama nedolžna jagujeta, predstavniki oblasti pa krvoločni volkovi. Zakaj? Zato, ker je predstavnik oblasti Dollfuss, človek krščanskega pojmovanja življenja in sveta. Samo to dejstvo je zadostovalo, da se njega oriše — brez kakšnega nadaljnjega presojanja — za največjega kriveca krvavih avstrijskih dogodkov. Pisali so o ubijanju žena in otrok, o divjaštvu, s katerim se je mučilo delavstvo itd.

Resnica je, da so socialni demokratje ali kakor se drugače nazivajo avstro-marksisti poizkušali že l. 1927. z uporom prevzeti državno oblast v svoje roke. Upor je bil tudi takrat udušen. Resnica je nadalje, da so voditelji avstromarksizma — sami židje — Renner, Bauer, Seitz in Deutsch večkrat zagrozili, da hočejo zagospodariti Avstriji magari s silo. Resnica je tudi to, da so dunajski marksisti gradili več let prave utrdbe s podzemskimi hodniki, da so bili marksisti oboženi s strojnici, z bombami, s puškami in streljivom, ki so ga imeli skritega cele vagone. Marksisti so se torej resnično pripravljali na meščansko vojno. Niso torej bili nedolžna jagujeta, niti niso bili z orožjem napadeni, ampak so sami začeli prvi streljati na čuvaje miru in reda.

Resnica je, da so trpele tudi žene in otroci, kakor tudi je res, da se je eden od voditeljev krvavega upora — ki je pravočasno odnesel glavo z begom v Češkoslovaško — sam izjavil, da so se žene hrabro borile. Res je tudi, da so avstro-marksistični uporniki, ko so se zakopali v svoje stanovanjske utrdbe in streljali na državno armado, pridržali pri sebi ženske in otroke, dasi bi jih bili lahko spravili na varnejša mesta.

Vsa ta dejstva je frumasonsko časopisje enostavno prezrlo, da bi tako uspešneje zvrnilo vso krivdo na Dollfussa.

Ne razmotrivamo, koga vse zadene od-

govornost za krvave dogodke. Ne izključujemo možnosti, da bi se vsa žalostna zadeva ne bila mogla urediti na bolj človeški način. Povdariti hočemo le, kje je glavni vzrok, zakaj je naše, sicer buržurjsko, kapitalistično časopisje se zavzemalo in se zavzema s toliko odločnostjo za avstromarksizem proti — Dollfussu

Zdaj pa vprašamo vse one, ki se zgražajo nad prelito krvjo v Avstriji: Kje so bila vaša čuvstva usmiljenja, ko so bratje avstrijskih marksistov, španski socialisti rušili cerkve in samostane, pobijali duhovnike, redovnike in redovnice, ženske in otroke? Zakaj ste takrat molčali? Kje je bilo v tistih dneh vaše »plemenito človečansko čuvstvo«?

V Mehiki so prijatelji avstromarksistov ne par dni, ampak cela leta klali in pobijali, rušili in požigali, a naše »nepristransko« časopisje ni niti z besedo obsodilo mehiško

divjaštvo in krvoločstvo. Vemo, zakaj je ta časopisje molčalo: Prav tisti, ki so jim ukazali, da te dni napadajo Dollfussa, prav tisti namreč frumasoni so jim svoj čas prepevedali pisati proti zločinstvom v Španiji in Mehiki.

Naj še pripomnimo, da je bil marksističen Dunaj glavno središče in oporišče za boljševiško propagando na Balkanu in v Vzhodni Evropi. Z Dunaja so prihajali nam boljševiški odposlanci, od tam so pošiljali boljševiški tisk, ki je pozivljal naše delavstvo na upor, od tam so dobivali denar boljševiški agitatorji itd. To vse so že ugotovila tudi jugoslovanska sodišča.

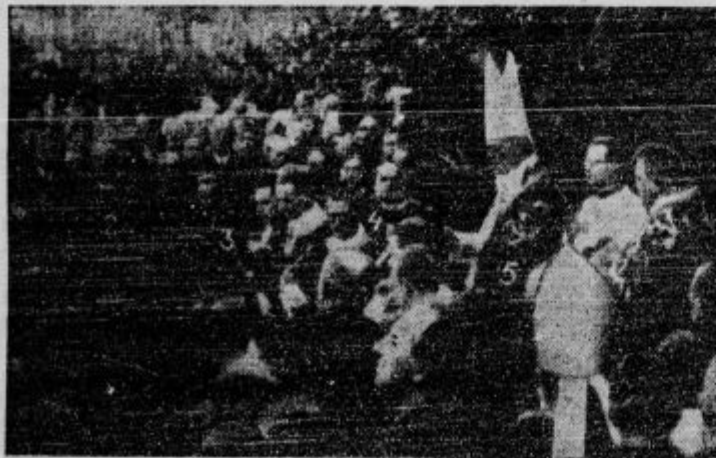
Zato vsem avstromarksistom, ki so prišli in bodo še prišli uživati jugoslovansko gostoljubje nujno svetujemo, da se vzdrijo vsega, kar bi moglo vznemirjati našo državo in njeno prebivalstvo.

Ukrajinka vodi traktor s polja, kjer je z njim orala za novo setev. Obdelovanje zemlje se vrši skupno, to je v kolhozih

Nova belgijska kraljevska dvojica: kralj Leopold III. in njegova žena Astrid. Mladí kralj je že prisegel na ustavo.

Na Dunaju so slovesno pokopali 54 vojakov, policajev, orožnikov in heimwehrovcev, ki so padli v državljanski vojni. Zalna slovesnost pred občinsko hišo. Levo: 1. minister Sušnik (Schuschnigg), 2. dunajski vladni komisar Schmitz, 3. kanceler Dollfuss, 4. predsednik republike Miklas, 5. kardinal Innitzer. Desno: Avtomobili s 54 krstami.

PO DOMOVINI

Ko je zagledala mrtve otročiče

Umka je večji kraj v Srbiji. Leži ob Savi in ima prijetno pristanišče. Blizu Umka pa je vas Sepojevac, kjer so te dni imeli svatbo. Zvečer se je kmet Živko Gjorgjevič, ki je povabil na ženitnino tudi svojo sestro Zorko in njenevna moža Velimira Lesendriča. Oba sta sicer velika reveža, a vabila na bratovo ženitnino ni bilo mogoče odbiti. In sta šla. Doma sta pustila štiri otročiče — 3 do 8 let stare. Mati jim je zakurila peč, da otrok ne bi zeblo, otroke je spravila v posteljo, zaklenila sobo in šla. Bilo je ob osmih zvečer.

Kakor se zdi, so otroci lepo zaspali. Iz peči pa, ki je precej hudo zakurjena, je vignila iskra in padla na posteljo, na kateri so otroci spali, ter zažgala pernico. To je seveda le domneva. Otročiči so se vsekakor zbudili, ko jih je začel dušiti dim. Poskakali so iz postelje in zbežali v sosednjo sobo. Zbegani otroci pa so v sosednji sobi pozabili za seboj zapreti vrata, odpreti okno in klicati na pomoč.

Sosed Peter Babič je ob 11 ponoči vstal in šel pogledat k živini. Pri tem je pri Lesendričevih videl čudno svetlobo in dim. Takoj se je zavedel, da se je zgodila nesreča in je hitel pomagat. Hotel je odpreti vrata, pa ni mogel, ker so bila zaklenjena. Iz sobe je slišal klicanje otrok na pomoč. Skozi okno jih ni mogel rešiti, ker so bila okna zamrežena. Skočil je po orožnike, ki so prihiteli ter razbili vrata. A zaradi hudega dima nekaj časa nihče ni mogel noter. Ko se je dim razgubil, so reševalci šli v hišo, kjer pa so že vse štiri otroke našli mrtve. Po dva in dva sta se držala objeta, a mrtva. Najstarejši fantek Borisav je bil star osem let, najmlajša Milka pa tri leta.

Še pred polnočjo sta se z ženitnine vrnila oče in mati. Ko je mati zagledala mrtve otročiče, se je nezavesna zgrudila. Prihiti zdravnik jo je komaj spravil k zavesti. Ta žalostni dogodek v revni družini je vaščane tako pretresel, da so začeli zbirati milodare, da plačajo dostojen pogreb.

Novice

(Predvor nad Kranjem)

Najhujiš kos zime je že za nami. Mnogim je trda predla za stelo in drva. — Smrti smo dani imeli malo. Sedaj pa sta v enem mesecu dva očeta umrla v bolnišnici: Urban Cuderman, ki je bil trikrat v Ameriki, ter Franc Šturm, doma iz rojstne župnije pesnika Simona Gregorčiča. — Oklica sta bila samo dva. Veselje in zabav pred pustom v naših vrstah nismo imeli. Na pustni torek zvečer pa je bilo par uric zelo veselih in prijetnih. Igralci in pevci so priredili v »dvorani« č. g. svetniku Valentinu Sitarju

slovesen »ofrek«. Gledalec polna velika dvorana. — Občinski proračun je sprejet. Postavka gasilstvu je prav močno znižana. Povišana pa je proti 4 glasovom plača pri občinski službi.

Ob sedemdesetletnici — možu pošteniaku.

(Preserje pod Zalostno goro.)

Starajo se borci v javnem življenju naše minule dobe. To se pravi: leta jih dohitujejo, a v dušah in srcih ostajajo mladi. Evo take grče, izrasle iz naše kmetijske zemlje! Sedem križev mu je naložil Bog, pa jih kar dobro nosi. To je mož, ki je bil dolgo eden izmed mnogih naših boljših županov: Janez Rogelj

v Preserju pod Zalostno goro. Na lepem domu, v svoj čas dobro znani gostilni, domuje in preživlja jesen svojega življenja ob strani zveste mu družice dobre gospodinje in verne matere. Dolgo že šteje med svoje redne goste »Domoljuba«, ki je njegovi hiši stalen sivoalec. Razveseli se pa naš jubilaant vsakega starega znanca iz minulih boljših dni. Pri njem je doma še vedno pristna slovenska gostoljubnost. Od županske »časti« je vzel slovo — po prevratu — preganjan od lastnih soobčanov. Naj bo potolažen naš jubilaant, saj je nevalečnost plačilo sveta saj za tistega, ki nesebično dela za javni blagor, ne za lastni žep. Doslednemu in načelom zvestemu slavljenju želimo ob sedemdesetletnici: Ohrani ga Bog še do osemdesetletnice!

F. K-n.

Nad 50 let obstoječa trgovina

SLIVNIK nasl. KRAŠOVEC

v št. Vidu pri Stični in Ivančni Gorici kol. nudi svojim odjemalcem zelo poceni specerijo, manufakture itd. Zimsko blago pod lastno ceno. Pridite in se prepričajte!

Kmetove nadloge

(Korinj nad Krko)

Zimo imamo tako, kakor bi bilo v Sibiriji. Sneg in mraz se kar nočeta umakniti soncu. Sneg leži že sto dni. Bojimo se, kaj bo z ozimino. Gorje, če bo pognila. Koruze se nam tako skoro ne iplača več sejati, ko nam jo uničijo divji prešiči. Včasih se jih pripodi kar po 50 na njivo. Lovci jim kar ne morejo do živoga, čeprav so jih nekaj že pobili. Lovci, pobrigajte se, da nas rešite te nadloge, ali pa nam dajte pravico, da jih bomo iztrebili. Če pa ne mislite te nadloge odpraviti, bomo pa zahtevali odškodnino.

Smrtna kosa

(Sv. Jakob ob Savi)

Naj postavimo skromen spomenik vzornemu krščanskemu možu, Zaječevemu očetu iz Soteske, tudi v Domoljubu. Bil je daleč naokrog znan kot pošten gostilničar. Bil je globoko veren; moč molitve. Nikdar ni opustil niti popolnanske službe božje. Tabernakelj v župni cerkvi je bilo najljubše njegovo zavetišče. Delavniška sv. maša mu je bila tako dragocena, da je noben dan ni opustil, razen če je bil bolan.

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

»To se nanaša na one, ki jim skušajo služiti ob istem času,« je odgovoril opat in prenesel njen zaničljivi pogled z mirnim pogumom moža, ki si je svest svoje moči. »Vi veste prav tako dobro ko jaz, da je kralj prisegel, da bo sam vodil križarsko vojsko, in sicer kot pokoro za to, kar je bil storil v Vitryju.«

»Torej kupčija prav iste vrste, zoper katero ste danes govorili.« Kraljica se je še vedno smehljala, ne več tako zaničljivo; mislila si je namreč, da je njen dokaz prav tako dober kot Bernardov.

»Kaj lahko je boriti se z besedami,« je rekel Bernard. »Eno je dokazovati, drugo pa zopet prepričati poslušalce.«

»Ne želim vas prepričati o prav nobeni stvari,« je odgovorila Eleanor in se nekoliko nasmešnila. »Pač pa bi rada imela, da mene prepričajo.«

Za trenutek ga je pogledala, nato pa je nezadovoljno vzdihnila in se obrnila v stran.

»Ali se je zgodilo brez prepričanja, ko ste danes vzeli križ iz mojih rok?« je vprašal Bernard žalostno.

»V nadi, da bom prepričana.«

Bernard je razumel. Pred njim, tako blizu, da se ga je mogel dotakniti, je bil oni veliki problem, ki ga je poganstvo nad vse lahko in jasno razrešilo, katerega pa skuša

krščanstvo z velikimi težavami premagati, ker je njegovo stališče ozko in nevarnost velika in neprestana. To je problem izpreobrnjenja velikih in krepkih narav, vrlih, nadarjenih, samozavestnih narav v stanje ponižnega, ubogega na duhu. Lahko je prepričati pohabljenca, da je mir med čednostni; bolni in slabotni se da kmalu pregovoriti, da je svet čute mameča iluzija satanova, kjer za čistega in popolnega ni mesta. Nekaj drugega, nekaj vse večjega in težjega pa je dokazati močnemu možu, da je grešnik vsled lastne moči, in narediti žensko strast v primeri z nebesi smešno. Jasni plamen duha slabo gori pod dihom tega umrjočega telesa.

Bernard je videl pred seboj vteleseno moč in mladost in lepoto ženske, iz katere je imela izhajati cela vrsta kraljev, v kateri so bile združene vse največje in najslabše lastnosti, čednosti in grehote njenih nerojenih otrok — levje srce Rihardovo, brezsrčna nesebičnost Janezova, grabežljivost drugega Edvarda, širokogrudna pravičnost in modrost Henrika tretjega, dvom enega, odločnost drugega, strasti vseh skupaj združene v eni osebi in pretakajoče se v krvi mladega in kraljevskega rodu.

»Vi torej ne želite, da bi druge prepričali, marveč, da bi bili prepričani,« je rekel Bernard, »in vendar ni v vaši naravi, da bi se dali prepričati. Kaj želite od mene? Govoriti znam ljudem, ki me hočejo poslušati, in ne onim, ki me pridejo opazovat in se sme-jati mojim besedam, kakor da bi bil kak

igralec na semnju. Zakaj prihajate nocoj do mene? Ali vam morem dati vere kot mazilo, da si ž njim namažete slepe oči? Ali vam morem podati pas poštenosti za čednost, ki je nimate? Ali naj obljubim Bogu, da se boste kesali, ko se smejite prihodnjemu ljubimcu? Po kaj ste prišli k meni?«

»Ako bi bila vedela, da nimate časa in da v Cerkvi ni prostora za druge, marveč samo za popolne, bi ne bila prišla.«

Naslonila se je nazaj, sklenila roki in nategnila temno tančico svojega plašča tako močno, da je tvoril stroge, ravne poteze in sence. Jasno čelo se ji je vzdigovalo nad globokimi očmi in ustnice so ji bile tako trde kot polirana korala.

Dolgo časa in resnobno jo je Bernard motril; deloma je uganil, deloma spoznal, da je morala tisti dan doživeti neko skrivno razočaranje in da je prišla k njemu bolj v nadi, da najde pri njem nekako duševno razburjenje kot tolažbo. Njemu, ki je bil poln vzvišenih misli, ki mu jih je vdahnilo poslanstvo, ki so mu ga poverili, je bila frivolnost ali cinizem te ženske nekaj strašnega. Njemu je križ pomenil Kristusovo trpljenje, preliti božje krvi, odrešenje človeštva. Njej pa je bil nekaj znak, nekaj okrasek, opravičenje za razkošno potovanje lepih žensk, opravljenih v finih oblačilih novejših mode in živčih udobno po svilnatih šotorih. Nasprotje je bilo preveliko, premučno. Eleanor in njena viteška dekleta bi s svojimi-muhami in trmami nimalo ne spadala v vojsko udanih mo-

Da imamo tako krasno župno cerkev in lepo doneče zvonove, je tudi njegova zasluga. Ker je lepo živel, je tudi lepo in mirno umrl. Nobena stvar ga ni težila ob smrti. Na njegovi zadnji poti ga je spremlila nepregledna vrsta znancev, sorodnikov in prijateljev. Bog mu daj večni mir! Njegovo spoštovano rodbino naj tolaži Bog!

Razno.

(Podzemelj.)

V nedeljo 25. februarja smo pokopali skrbnega očeta in gospodarja Matije Tomca iz Kapljišče v starosti 73 let. Na večnost je bil dobro pripravljen, njegova smrt lahka in mirna. Bil je vnet častilec presv. Srca Jezusovega in je sleherni moško nedeljo pristopal k mizi Gospodovi. Pokopan je bil ob udeležbi šestih duhovnikov in veliko ljudstva. Moški cerkveni zbor iz Črnomlja in Podzemlja je zapel žalostinke. Preostali družini naše iskreno sožalje! — To nedeljo je bila v Podzemlju pokopana mati Ana Zugelj iz Dobravice. — V ponedeljek je pa bila pokopana na Krasincu Marija Pezdirc v starosti 70 let. — Pred enim mesecem so se vrstile duhovne vaje za lante. Duhovnih vaj se je udeležilo nad 80 fantov. Na svečnico je bil sprejem žena v Marijino družbo. Pridružilo se je družbi 35 žena. Za praznik sv. Jožefa pripravljajo dramski odsek Marijine družbe prelepo igro: »Žrtev spovedne molččnosti«. V tej igri nastopi 32 igralcev.

Smrtna kosa.

(Čemšenik.)

Dne 19. februarja smo pokopali Benko Marijo iz Krizev pri Čemšeniku. Zapustila je moža in devet živih otrok, katerih najstarejši je 14 let star. Kaka žalost za domače, za laro in za vse prizadete! Naj prosijo za otroke ranjaka mati.

To in ono.

(Primskovo pri Litiji.)

Sneg je na prisojnih krajih že večinoma izginil. No, pa sv. Matija je še vedno dosti ledu našel za razbijati. Razbijal je vse ljudi dan, pa mu ga je še nekaj ostalo. Ljudje še živahno obrezujejo trte, drugi pa grabijo hote, ker jih je jeseni sneg prehitel. — Matijev semeni v žubnem je bil letos bolj svednje obiskani. Ljudje pač nimajo denarja, saj ga je za davke ne spravijo skupaj, kaj šele za kaj drugega. Potujočih kramarjev imamo tudi dosti, ki vsiljujejo ljudem svoje »poceni« blago. Vse dajo pod »lastno« ceno. Čudno, od česa

neki potem žive? — Sedaj, ko je malo lepše vreme, že bolj pogosto prihajajo »zastonjkarji«. Pa še, kako so predrzni! Z majhnim darom se zadovoljijo niso. »Tarifa« 25 par je menda že prezahteva. Ako jim pa ponudijo kako delo, ga nočejo sprejeti, ker jim premalo »nese«.

To in ono

(Vače)

Za trškega načelnika je bil soglasno izvoljen g. Fr. Vrhovec, pos. in mesar. Nadejamo se, da bo s svojo agilnostjo pomagal trgu in korporaciji do še lepšega procvita. — Na Slemšek so navozili precej peska. Kakor se sliši, nameravajo napraviti pred cerkvijo nekako teraso. Morda bo čedno izgledalo. — Umrla je v lepi starosti mati uglednega trgovca Metoda Mrva. Pokoj njeni duši! — Voda, ki so jo napeljavali igralci cel predpust, je zamrznila in ni mogla izteči. Pravijo, da bi bilo vino rajši teklo!

Lončarji

(Dolenja vas)

Občni zbor Lončarske zadrage je pokazal, da tudi ta lena domača obrt še živi in bi še bolj, ko bi ne bilo toliko težav, v katere je pahnil sedanji čns naše lončarje. Davki in takse so velike. Po tri dni daleč gremo lončarji s svojim vozom, da kaj prodamo, a še to je negotov trg. Po poročilu, ki ga je podal tajnik zadrage, je razvidno, da zadruga dokaj koristi članom z dobavo gline. Zbor je sklenil držati enotno zadrugo, ki je naši domači obrti skozi 14 let obstoja zadrage, prinesla mnogo koristi, katerih so še danes deležni člani. Kakor v vsako dobro stvar, se nekateri zaganjajo tudi v našo zadrugo, da bi jo razbili, a komu v korist? Občni zbor je odločno odbil vse poskuse, ker hočemo skupno delovati za prospek naše starodavne lončarske domače obrti.

† Valentin Gostič

(Lukovica)

Dne 11. febr. nam je smrt ugrabila dolgoletnega zvestega naročnika Valentina Gostiča, posestnika in krojaškega mojstra v Lukovici. Pokojni je bil več let cerkveni ključar. Dolgo let je bil odbornik domače hranilnice. Skoraj nepretrgoma do svoje boleznij je bil v občinskem odboru. Za svoje nad 40-letno službovanje pri prestojnem gasilnem društvu je bil od-

likovan s srebrno in zlato kolajno za državljanske zasluge. Z njegovo smrtjo je legel v grob zopet mož-poštenjak, ki ga bodo reveži pogrešali še dolgo let. Za njegova dobra dela naj mu Bog podeli zasluženo plačilo!

Malo za razvedrilo.

(Doi pri Ljubljani.)

V nedeljo 4. marca ob 15.00 vprizorila Marija družba v cerkveni dvorani ljubko Zakrajskega igričo: »Pri kapeleci«. Pred predstavo ventek za rodnih. Pridite pogledati!

Smrt.

(Gora pri Sodražici.)

Matije Knavs (Šiscovega) ni več med živimi. Dne 20. februarja je šel s krojaško zdoma proti Gorinjski, pa ga je nenadoma dohitela smrt. V vasi mu je blizu školčnice postalo slabo, po dohodu v Ljubljano pa so morali njegovi tovariši poklicati reševalni avto, ki ga je prepeljal v bolnišnico, kjer je ob 14 previden s sv. zakramenti umrl. Star je bil 61 let, zapuščal pa tri hčere, sestro in zeta na domu. Mnogo je ranjaki Matija potoval po Gorinjskem, Štajerskem, Koroškem že pred vojno, večkrat je bil v Ameriki, pretrpel je vojno v fronti, doma pa je bil dvakrat vdovec. Bil je dolgoleten naročnik »Domoljuba«. S sosedi je živel v miru; eden najbolj poštenih in iskrenih mož. Naj v miru počiva!

Razno.

(Šmartno pri Litiji.)

Ponovne volitve v naši občini bodo drugo nedeljo po veliki noči, 15. aprila. — V Jablanici so gasilci v gasilnem domu napravili nov oder, na katerem bodo nastopili 4. marca ob 15.00 z igro »Učinkarji«. — Dne 11. marca po prvi vs. masi bo občni zbor kmetijske podružnice, na katerem bo zanimivo predavanje g. šolskega upravitelja Rostoharja. — V Šmartnem se igralci pripravljajo na »Pasjon«, katerega nameravajo vprizoriti pred veliko nočjo.

Sadjarska prireditel.

(Sostro.)

Prosvetno društvo v Sostrem bo vprizorilo v nedeljo 4. marca ob 15.30 štiridejansko dramo »Prireja o polnoči«. Ker je ves dobiček namenjen za sadjarsko in vrtnarsko podružnico v Sostrem in za nabavo sadjarskega orodja, vabimo vse naše sadjarje, da obiščejo prireditel; posebno so vabljeni člani iz Javora, Besnice in iz Ispoglave.

žakov, bojujočih se za vero, za visoke nauke te vere in za vse ono, kar je vera na svojih najsvetejših prostorih naredila svetega. To je bilo preveč. V najgloblji žalosti in razočaranju se je Bernardu glava nagnila na prsi in vzdignil je roke, ki so mu pa zopet padle na kolena, kakor da bi bil hotel nadaljni boj opustiti.

Eleanor je v njegovem očitnem obupu čutila zlobno veselje zmagovalstva, kakor ga občutijo šolarji, kadar se jim slednjič posreči, da z raznovrstnimi zlobnimi dejanji ranijo čutila prizanesljivega učitelja. Njeno vedenje ni bilo nič drugega kakor skoraj otroško poželenje, da bi s svojimi besedami uničila njega. Bila je namreč predvsem mlada in vesela, vsa njena okolica pa je bila taka, da je dušila mladost in veselje.

»Ne smete misliti, da vse resno mislim, kar govorim,« je rekla iznenada z nasmehom, ki je žalil neke čute preveč utrujenega moža.

Ozrl se je od nje v stran, kakor da bi mu bil baš tedaj pogled nanjo neprijeten.

»Igrajte se z življenjem, ako morete,« je rekel. »Igrajte in šaljite se s smrtjo, ako imate dovolj poguma, toda vsej v tej veliki zadevi bodite resni. Ako imate trden namen iti s kraljem, vi in vaše spremljevalke, tedaj pojdite z namenom, da boste delale dobro, obvezovale ranjence, stregle bolnikom, vzpodbujale slabotne in s svojo navzočnostjo osramotile strahopetce.«

»Zakaj pa ne, da bi se bojevale?« je vprašala kraljica in oči so se ji zasvetile. »Mar

mislite, da ne morem nesti teže oklepa, jezdit na konju ali sukati meč prav tako dobro kot marsikateri dvajsetletni mladič, ki bo tam v najhujšem bojnem metežu? In ako moremo jaz in moje dvornice prenašati napore prav tako kakor najslabšeji v kraljevi vojski, prav tako pogumno tvegati svoje življenje in morda sukati meč ali sulico za božji grob, mar nam potem vse to ne šteje v dobro, ker smo ženske?«

Ko je govorila te besede, je ona roka ležala na mizi, z drugo pa je energično gibala semintja ter se dotaknila menihovega rokava. Junaška kri starega vojvode se je pretakala po njenih žilah in njen glas je bil bojeviti. Bernard se je ozrl kvišku.

»Ako bi vi bili vedno to, kakor ste v tem trenutku,« je rekel, »in ako bi imeli kakih tisoč takih žensk, kakor ste vi, da bi jezdile z vami, bi kralj ne potreboval druge vojske; ve same bi premagale Seldžuke.«

»Toda vi menite, da bi se do tedaj, ko bi se bilo treba postaviti proti sovražniku, moj pogum ohladil do ženskih solz kakor sopara na steklu.«

Nasmejala se je, toda milo, kajti njegove besede so ji bile všeč.

»Ni se treba bati,« je nadaljevala, preden ji je utegnil odgovoriti. »Ne bomo se slabše vedle kot moški in mnogo bo odraščanih možakov, ki se jih bo prej polotil strah nego nas. Samo ako bi bil z nami pravi poveljnik, potem bi se jaz v resnici kar nič ne bala. Možaki se bodo borili za kralja, prelivali svojo kri za

Eleanor iz Guienne, toda oni bi umrli desetero smrti na besede — —«

Umolnila je in uprla oči v Bernardov obraz.

»Na čigave besede?« je vprašal ničestr sluteč.

»Na besede Bernarda iz Clairvauxa.«

Za trenotek je nastal kratek molk. Nalo pa je opat z jasnim, oddaljenim glasom, kakor v sanjah, ponovil svoje ime.

»Bernard iz Clairvauxa — voditelj možakov? Vojak? Poveljnik? Umolnil je, kakor da bi se sam seboj posvetoval. »Gospa,« je dejal naposled, »nisem niti poveljnik, niti voditelj, niti vojak. Menih sem in duhovnik kakor je bil Peter, vendar mu v tem nisem enak — poznam nuje svojih mož. Jaz lahko ljudi pozivljem na boj za dobro stvar, toda nočem jih voditi v smrt in pogin, kot je Peter storil, dokler je dovolj ljudi na svetu, ki so vajeni sukati meč kakor jaz pero.«

»Ne zahtevam, da bi delali načrte za boje, vodili izgubljene napade ali sedeli v šotoru ter preudarjali, kako treba razrušiti z zidovjem obdana mesta. Lahko ste naš poveljnik brez vsake tega, zakaj oni, ki zapoveduje dušam ljudi, zapoveduje njihovim telesom in življenju v njihovih srcih. Zavoljo tega vas pozivljam, da greste z nami ter nam pomagajte; kajti akoravno je v silni en meč boljši kot sto besedi, so vendar možje, ki se na njihovo besedo zablika tisoč mečev kot eden.«

»Ne, gospa,« je rekel opat ter jo odločno pogledal. »Ne pojdem z vami. Prvič, ker sem

MEĐ BRATI V TUJINI

Kako je v Holandiji
(Hoensbroek)

Čeprav je kriza pregnala veliko naših rojakov v domovino, je vendar v našem mestu še vedno okrog 50 slovenskih družin. Večina mo zaposleni v tukajšnjih rudnikih. Druž. vo v. Barbare ima mnogo članov, ki so vsi narojeni na razno kat. časopisje. Enkrat na mesec namo slovensko službo božjo, ki jo opravljata Oberžan in pater Teotim. Društvo ima večkrat lepe prireditve. Posebno miklavžev večer mo prav po slovensko priredili. Vsa čast gđ. čiteljici Azmanovi, ki je tako lepo pripravila naše malčke za to prireditev! Tudi č. pater Teotim je moral Miklavžu pokazati, koliko zna slovensko. Odrezal se je prav dobro. — Po miklavževem večeru smo imeli društven sestanek, kjer smo se pomenili o tem, kako bi uravnavali slo v našem društvu, da bi rodilo čim več uspehov in da bi vsi člani ostali zvesti svoji veri, postojni in jeziku. Tudi tu je mnogo nevarnosti a naše ljudi. Razni krivoverci našljujejo nam svoje knjige in svoje nazore. Mi smo jim pokazali vrata. Hočemo ostati zvesti temu, kar nas je naučila naša mati, ker dobro vemo, da je le zvestoba do Boga tista podlaga, na kateri se more graditi srečna bodočnost nas vseh.

Iz zagrebške torbe,
(Zagreb.)

Staviskega povod imenujejo, pa tudi v Zagrebu nismo brez nje. Kar dva »bratca« imata tu, ki sta si prilastila malo preveč besede pri pobiranju mestnega davka. Kar tako po domače sta si policala davkoplačevalce in se pogovarila z njimi — če plačaš takej, se ti davek zniža — tako so se davki zniževali, a njuni dohodki so rasli. Sedaj se sedita v luknji. Njuni imeni se sedaj nič

imnijo. Zavedajte se, člani sadjari, da bo trud gravcev naših plačanih s tem, če bodo imeli zavest, da igrajo pred polno dvorano; zato povabite svoje prijatelje, kar vam bo koristilo. Prosveti pa bo v prijetno zadoščenje. — V nedeljo je bil v eni izmed naših gostiln Frlavčkov Gusti iz Ljubljane. Prav veliko novega je zvedel. Zdaj bomo pa že enkrat kje počasteni.

nezmožen, da bi bil voditelj vojske, drugič pa, ker je mogoče ono življenje, kolikor ga je še v meni, boljše porabiti doma kot v taboru na vojski. In končno želim, da bi se ta boj bojeval trezno in resno, niti v mrzlici fanatičnega navdušenja, niti na drugi strani lahko, kot zabava in igra, niti sebično in podlo z namenom na dobiček. Moje besede niso niti globoke niti učene, niti dobro izbrane, kajti govorim, kakor se mi misli porajajo in vzkipujejo. Toda hvala nebu, kar jaz govorim, navdušuje ljudi bolj k delu, kakor k premišljevanju. Vendar ni dobro, da bi bili preveč navdušeni ali vzpodbujani, ko jih čaka dolga vojska, da se ne bi njihov ogenj izgorel v enem samem vzplapolanju plamenja, da bi se njihova moč ne potrošila v enem samem udarcu. Seboj ne potrebujete pridigarja, marveč poveljnika, ne besedi, temveč dejanj. Vi greste, da delate zgodovino, ne pa, da poslušate prerokovanja.

»Kljub vsemu temu,« je rekla kraljica, »morate iti z nami, kajti ako izgine duh, ki ste ga vzbudili, iz spomina naših ljudi, bodo naša dejanja slabša od brezmiselnih. Morate z nami!«

»Ne morem.«
»Ne morete? Toda jaz rečem, da morate.«
»Ne, gospa — jaz rečem, da ne.«

Nekoliko časa sta obadva molče sedela ter zrla drug v drugega; kraljica zaupna, polna življenja, odločena, da doseže svojo voljo; Bernard po drugi plati zopet odločen, da ji nasprotuje z vsem onim gorečim prepričanjem,

kaj s častjo ne imenujeta. — Družba sv. Mohorja kaže, da se priklasite. Pa spomnim ob tej priliki na podobno družbo pri Hrvatih, Niso nam Slovenecem kos. Točnih podatkov nisem mogel dobiti. To je povedano, da se je kolektarja našlo 40.000. Po številkah prejete članarine pa sledi, da je rednih odjemalcev nekaj čez 30.000. Rednih knjig dobijo člani devet, a plačajo zanje po 40 Din. — Zdi se v skrbah. Bo se, da bo padlo tudi tukaj po njihovih glavah. Hitler prav zaradi tega tukaj posebno ugaja, ker je židom posvetil. Tako po nekaterih listih se včasih kdo kaj oglaš. »Senzacija« se imenuje en zagrebški tednik, ki od židov malo pohvalnega pove. Njim se seveda to ne dopače, zato so pa presodili: klin s klinom. Izdali so tednik »Opora«, kjer razlagajo, da je sploh slovenska narava plemenita in strpljiva, da bi bilo torej prav grdo, če bi ne bili »gostoljubni« Abrahamovim potomcem. Zdi se da so sploh jako koristni ljudje. Tako slušajo dopovedati, da se jim ne bi nič kaj dopadlo, če bi morali »romati« v svoje »svele mesto« iz naše »bлагословljene« zemlje. — V nedeljo se bo ponovila v Jeronimski dvorani narodna igra »Miklova Zala«. Tudi hrvatsko občinstvo se za to našo prikljubeno igro zanima in se obeta posebno lepa udeležba. Ko je bila prvič igrana, je tudi »Jutarnji list« prinesel jako pohvalno kritiko.

ZAHVALA

d Pomožni odbor KA se iskreno zahvaljuje amer. Slovincem zlasti uredništvu »Amerikanskega Slovence« za visok dar, ki so ga poslali za poplavljenec v Sloveniji. Pomožni odbor je zbral vsega skupaj za poplavljenec do 200.000 Din, en in pol vagona krompirja, en in pol vagona koruze, en vagon živil in 12 zabojev obleke. Nabrano zbirko je razdelil na sledeče kraje: Struge, Kompolje, Kopanj, Barje, Loški potok, Cerknica, Planina, Tomislav, Brezovica, St. Vid p. Stični, Prečna, Kresnice, Kostanjevica itd. Isti odbor je tudi zbral nekaj denarja in živil za pomožno kuhinjo v Zagorju. Ker imajo še nekateri zbiteljci po deželi nekaj nabranih živil, zato tem potom prosimo, naj jih pošljejo naravnost na župni urad Zagorje ob Savi.

ki ga je kazal pri vsakem vprašanju razsodbe ali politike.

»Ako postanemo nesložni med seboj,« je končno izpregovorila Eleanor, »kdo naj nas zopet združi? Ako močje izgube vero v stvar pred seboj in postanejo lakomni stvari, ki leže na njihovi poti, kdo naj jih zopet privede na pravo pot?«

Opat je žalostno zmajal z glavo in ji ni hotel pogledati v oči; vedel je, da je imela prav v tem.

»Kedar vojska izgubi zaupanje,« je dejal, »je že premagana. Ko se je Atlanta pripognila, da pobere zlata jabolka, je bil njih rod izgubljen.«

»Kakor stopi, kadar ljubezen umrje, sovrastvo in zaničevanje na njeno mesto,« je rekla Eleanor kakor v dopolnilo.

»To je ljubezen pekla,« je rekel Bernard ter ji iznenada pogledal v obraz, tako da je nekoliko zardela.

»Da,« je odvrnila porogljivo, »kajti to je ljubezen med možem in ženo.«

Sveti mož je bil žalostno toda pozorno motril, zakaj vedel je, kaj je hotela s tem reči, in je slutil konec.

»Lucifer se je upril zoper postavi,« je rekel.

»Ne čudim se,« je dejala kraljica z ostrim nasmehom. »Upri bi se bil tudi proti zakonu. Ljubezen je prava vera, zakon pa je dogma.« In zopet se je nasmehnila.

Bernard se je nekoliko zganil, kakor da bi v resnici začutil neko bolečino. Poznal jo je

RADIO

od 1. do 8. marca 1934.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 23.00 Konec. — Četrtek, 1. marca: 18.00 Nega bolnikov 18.30 Srbohrvaščina 19.00 Pogovor s poslušalci 19.30 Plošče po željah 20.00 Prenos iz Zagreba 22.00 Čas, poročila, Radiojazz. — Petek, 2. marca: 11.00 Šolska ura: Ob 90 letnici Jurčičevega rojstva 18.00 Slovenska narodna pesem v samospetih 18.30 Alkohol in kriminaliteta 19.00 Predavanje 19.30 Izleti za nedeljo 20.00 Orgelski koncert 20.30 Vokalni koncert 21.00 Ruska glasba 22.00 Čas, poročila, Radiojazz. — Sobota, 3. marca: 18.00 Ob 90 letnici Jurčičevega rojstva 19.30 Plošče, stanje cest 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu 19.30 Znanjopolitični pregled 20.00 Radio orkester 20.45 Vokalni koncert 21.15 Flauta solo s klavirjem 21.45 Čas, poročila, plošče. — Nedelja, 4. marca: 7.30 O konjeh in boleznih 18.15 Poročila 8.30 Gimnastika 9.00 Versko predavanje 9.30 Orgelski koncert 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice 11.00 Vokalni koncert 12.00 Čas, plošče 16.00 Spomladanska dela v sadovnjaku 16.30 Koncert pevskega krožka Vž-Glince 17.15 Citre in kitara 20.00 Radio orkester 20.45 Reproduciran koncert 21.15 Vokalni koncert 22.00 Čas, poročila, Radiojazz. — Ponedeljek, 5. marca: 18.00 Gospodinjska ura 18.30 Nemčija v dobi komunizma 19.00 Odlomki zvočnih filmov 19.30 Zdravniška posvetovanja 20.00 Čajkovski: Patetična simfonija (plošče) 20.45 Operni dueti 21.30 Dobroškov smrekvartet 22.00 Čas, poročila, Radiojazz. — Torek, 6. marca: 11.00 Šolska ura: Časopisovska 18.00 Otroški kotiček 18.30 Plošče 19.00 Francoščina 19.30 O državljanski vzgoji 20.00 Prenos akademije slopih iz Kočevja 20.45 Radio orkester 22.00 Čas, poročila 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 7. marca: 18.00 Komorna glasba 18.30 Radio orkester 19.00 O socialni vzgoji 19.30 Literarna ura 20.00 Prenos iz ljubljanske opere, v odmoru čas in poročila.

CERKVENI VESTNIK

Prememba. Na ovitku »Bogoljuba«, št. 3., naj se v naznanilu o vednem češčenju sv. R. Telesa popravi takole: Petek, 2. marca: Skaršana. — Petek, 16. marca: Radeče. — Veliki četrtek, 29. marca: Izlake. (Dan češčenja za Radeče je torej 16., ne 2. marca.)

vse izza njenih otročjih let, vendar je še nikdar ni slišal tako kruto govoriti. Bil je človek, ki ga je hudobnost sveta, kakor ga je on poznal, bolj žalila nego pretresla. Njemu Bog ni bil samo velik, marveč tudi krasen; narava je, kakor trdijo nekateri bogoslovci, kruta, slaba, pogubljiva; ona pa po njegovih mislih nikdar ni bila surova niti pokvarjena in hudobna, in njena lepota je proti njegovi volji vplivala nanj. V njegovih očeh je ženska mogla biti grešnica in njeni grehi so se mu utegnili videti strašni; toda vseeno mu je bila ona še vedno ženska, nežno, fino bitje, nežno čelo v svoji zlobnosti; toda ženska, ki je lahko govorila tako odkrito in neusmiljeno o svojem zakonu, je vplivala nanj, kakor prav grd ali mučen prizor, ali kakor zelo hreščeč in raznogaščen glas, ki pretresa človeku mozeg in kosti.

»Gospa,« je rekel s tihim glasom, pa zelo mirno in hladno, »po mojih mislih niste v takem stanju milosti, da bi v svoje dobro nosili križ.«

Eleanor je povzdignila glavo in ga ošabno gledala z napoli odprtimi očmi, ki so postale ostre in trde.

»Niste moj izpovednik,« je odvrnila. »Za vse tisto, kar je vam znanega, bi mi naložili romanje v Sveto deželo. To je navadna pokora.« In tretjičrat se je nasmehnila.

»Navadna pokora,« je vzkliznil opat z obupnim glasom. »Torej tako daleč je še danes prišlo človek umori svojega soseda v prepiru, pa se napoti v Jeruzalem, da se očisti

Morda ne veš,

da je na Angleškem večje število filmskih podjetij, ki bodo v tekočem letu izdala nad pol milijarde dinarjev za nove zvočne filme,

da ni nikjer zračni promet tako razvit, kot na Novi Gvineji. Za razdaljo, ki jo prepotujejo sedaj v enem dnevu, so preje potrebovali po več tednov,

da je neka ameriška raziskovalska družba odkrila novo globočino morja in sicer 44.000 čevljev (Amerikanci namreč merijo na čevlje), medtem, ko je bila prejšnja rekordna globočina le 34.416 čevljev, kar bi bilo nekako 11.000 m, da Angličje ne naročajo in kupujejo mnogo knjig, pač pa so pri njih v navadi knjižnice in samo v podeželskih knjižnicah izposodijo na leto okrog 140 milijonov knjig,

da so tekom 12 ur, od 8 jutraj pa do 8 zvečer nasteli na vogalu HydeParka v Londonu 81.857 raznih vozil, največ seveda avtomobilov,

da se je prebivalstvo Italije pomnožilo od 38.755.000 v letu 1921, na 42.554.000 v avgustu preteklega leta,

da je na Angleškem toliko oseb, ki se pišejo Smith (Šmid), da je samo v londonskem telefonskem seznamu 14 strani teh imen,

starši, ki imajo deset otrok so prosti vsakih davkov, v Italiji namreč, samci med 25 in 60 leti pa so obdavčeni,

da ima vsaka druga hiša na Angleškem danes radio. Na novega leta je bilo namreč tam šest milijonov naročnikov. Sodijo pa, da je poleg teh še okoli enega milijona takih, ki ne plačajo takse,

francoski državni uradnik prejme za prvega otroka po 1400 Din letne doklade, za četrtega in vsakega nadaljnjega pa po 5000 Din,

da so opazovali strokovnjaki, da sulec lahko preplava 10 metrov v sekundi,

da so pri gradnji Panamskega prekopa, ki veže Atlantski in Tihi ocean morali izkopati in odstraniti 360 milijonov ton raznega materijala,

da se vsako leto na svetu natisne 200.000 novih knjig. Računajo, da je bilo od časa, ko je Gutenberg iznašel tisk natisnjenih in izdanih okrog 20 milijonov knjig,

da imajo na Angleškem po sodbi strokovnjakov okoli tisoč mostov, ki niso primerni za današnji težki promet in so bili zgrajeni v času, ko težkih vozil še nihče slutil ni.

DOBRO ČTIVO

k Važna knjiga za vsakega gospodarja! Kubična računica za deske (žagane), remelje, plohe, polmorale, morale, madrierje itd. Sestavljen Mirko Logar, 312 strani in stane vezbana 45 Din, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Kako potrebna je bila te vrste kubična računica, pričajo mnoga povpraševanja in naročila. Lesni trgovci, posebno naši kmetijski gospodarji bodo našli v tej knjižici vse potrebne račune za prodajo ali nakup te vrste lesa. Tu najdemo že izračunane tabele za vse vrste lesa v vsaki dolžini, debelini in širini. Treba je knjižico dobro pregledati, da si v slučaju potrebe prikažemo na času in da se seznanimo s sestavo računov. Tabele so sestavljene tako enostavno in pregledno, da si bo vsak lahko izračunal po vzorcu tabele za poljubno množino in vrsta lesa, brez zamudnega računanja in izgube časa — to pa natančno in sigurno. Knjižica bo postala za vsakega trgovca kot gospodarja nepogrešljiv pripomoček pri takih kupčijah. Če hočete opraviti vaše lesne kupčije dobičkanosno, omislite si Kubično računico za deske, remelje, plohe itd.

k Dve knjigi. Pred kratkim sta izšli dve lepi knjigi, na kateri moramo opozoriti naše bralce. Prva je »Ljubzen in dolžnost«, ki jo je napisal francoski pisatelj P. Acker, prevedel J. Kotnik, založila pa »Družba sv. Mohorja« kot 26. za svojo Mohorjevo knjižnico. Drobna knjižica je to, a po vsebini jako bogata. Vsebinska je na kratko tale: Štiri in dvajsetletno Fani privarjajo njeni bogati starši, naj se omoži. Toda hčerka jim razodene ob tej priliki, da je že dlje časa odločena posvetiti svoje življenje revežem, zlati zapuščenim delavskim otrokom v pariških predmestjih. Ker je oče prepričan, da jo bo ta »muh« po par tedenski izkušnji minila, ji dovoli in Fani se naseli v revnem predmestnem stanovanju, kjer začne z otroškim zavetiščem, nato pa še s skromno gospodinjsko šolo za mlade delavske hčerke. Vsa je srečna v tem žrtvovanju za bližnjega in čim dlje se mu posveča, tem globlje čuti, da je to njen pravi življenjski poklic. Zato tudi odkloni ženitno ponudbo plemenitega zdravnika in pomočnika zavetišča, čeprav ga ljubi. To je vsa vsebina te preproste, a plemenite zgodbe, ki seže človeku globoko v srce in ki jo bo vsak prebral z genljivim užitkom, zato jo vsakomur toplo priporočamo.

Drugo, večje delo je pa nova »Zgodovina

Slovencev«, ki jo je napisal mladi vsučiljski profesor M. Kos. Naši bralci poznajo Grudnovo »Zgodovino slovenskega naroda«, ki jo že toliko let izdaja »Družba sv. Mohorja« in ki nam na široko odkriva preteklost našega naroda. Ta nova je zasnovana drugače: bolj strnjeno in znanstveno, razen tega je pa dopolnjena še s vsemi znanstvenimi izledki zadnjih pet in dvajset let, tako da jo moremo imenovati pravi prav edino znanstveno zgodovino našega naroda. Tako druga drugo lepo dopolnjujeta in kdor ve, kako ogromnega pomena je za vsak narod, da pozna svojo lastno preteklost, najmožnejšo oporo sedanjosti, bo imel doma na polni obe in jih tudi večkrat prebral. Za enkrat je izšel šele prvi del, to je od početka do konca srednjega veka. To znamenito delo, ki ga je založila Jugoslovanska knjigarna, krasi tudi več slik in zemljevidov ter ga vsakomur najtopleje priporočamo.

NAZNANILA

n Duhovne vaje za žene in dekleta bodo u. mo še enkrat v letošnjem postu. Za žene od 11. do 21. marca; za dekleta od 24. do 28. marca. Porabite priliko in se v tiho duhovnih vaj s premišljevanjem, molitvijo in dobro sv. spovedjo pripravite na praznik Gospodovega vstajenja. Prijavite se takoj na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Lhanu, p. Domžale. Od tam vam bodo pošle vsa potrebna navodila.

n Borovnica. Gasilska četa iz Blatne Brezvice bo vprizorila v Prosvetnem domu v nedeljo 4. marca ob 15 veseloigro »Gospod senator«. Va vabljeni!

n Dramatični odsek Glednega društva v Domžalah pripravlja za ponovno vprizoritev drame »Carki sel« v dramatizaciji g. Redenška. Vprizoritev bo na cvetno nedeljo dne 25. marca.

n Posebni vlak v Maribor bo vozil iz Ljubljane v nedeljo dne 11. marca ob 6 jutraj. Povratek v Ljubljano ob 22 zvečer. Cena vožnje v Maribor in nazaj znaša 50 Din in sprejemajo se udeleženci iz vseh postaj od Ljubljane do Celja, kjer lahko vstopijo in ob povratku izstopajo. Prijave sprejema pisarna »Putnik« v Ljubljani in pisarna »Boj« v Ljubljani, Kolodvorska ulica 8 do najkasneje 3. marca. V Mariboru se bo vršil ta dan invalidski kongres in zbor Združenja borcev Jugoslovijev.

krvi, kakor da bi vzel kako zdravilo, da se ozdravi kakšne prav majhne bolezni. Romanje je lek, kakor je molitev zdravilo. Pogostna obuditev kesanja ali rožni venec je zdravilo za bolno dušo.

»No, in kaj dalje?« je vprašala kraljica.

»Kaj potem?« je poudarjal opat. »Potem ni nobene vere v pravem pomenu križarske vojske —«

»To je ravno, da vas prosim, da bi vi šli z nami. To je ravno ono, ker bo kralj brez vas nezmožen zapovedovati ljudem. In kljub vsemu temu nočete z nami.«

»Ne,« je odvrnil, »nočem.«

»Še vselej ste me razočarali,« je rekla kraljica, ko je vstala in se poslužila orožja, h kateremu se ženske po navadi koncem koncev zatečejo. »Na čelu vsega stojite, a nočete voditi, vzpodbujate ljudi k dejanjem, ki jih nočete storiti, dajete ljudem idejale, ki vanje ne verujete; potem pa se vrnete nazaj v svoj mirni samostan v Clairvauxu in pustite ljudi, da si v nevarnosti in sili pomagajo, kakor pač vedo in znajo. Kaj lahko je na ta način človek velik mož.«

Obrnila se je, ko je izpregovorila poslednje besede, in stopila s poda na kameniti tlak. Spričo velikanke krivice njene sodbe je Bernardov obraz postal resen in hladen; vendar ji ni hotel odgovoriti, kajti vedel je, kako zelo bi bilo brez pomena. V njej, in morda edino v njej med vsemi moškimi in ženskami, kar jih je poznal, je bilo nekaj, o čemur ni mogel govoriti, značaj, ki je bil v popolnem nasprotju

z njegovim bitjem, in kedar je govoril z njo, mu je bilo, kakor da bi bil pesek jedel. Spoznal je tudi, da je bila v polnem nasprotju s svojimi naravnimi čustvi v svojem zakonu z možem, kakršven je bil kralj; lahko mu je bilo žal za njo, lahko je čutil usmiljenje do nje, lahko ji je odpustil in molil zanjo — ni pa mogel govoriti k njej kakor je mogel k drugim.

Več ko desetkrat jo je želel poklicati nazaj, predno je dospela do vrat, in je iskal v arhivu svojih možganov in v zakladnici svojega srca besedi, ki bi jo mogle ganiti. Toda iskal jih je zaman. Dokler mu je bila pred očmi, je nekaj mrzlega ločilo njegovo dušo od njene. Njena roka se je že dotaknila zavesa, da bi jo odgnala in da bi odšla iz sobe, pa se je obrnila in ga zopet pogledala.

»Torej nočete iti z nami,« je rekla. »Ako bomo imeli nesrečo, bo vaša krivda; ako se bomo prepirali in vzdignili meče drug zoper drugega, bo vaš greh; ako bodo naše vojske izgubile srce in bodo razpršene in posekane na kosce, njihova kri pride nad vašo glavo. Ako pa zmagamo,« je rekla končno in se ponovno vzravnila, »bo čast in slava naših dejanj edina naša, ne vaša.«

Dvignila je zaveso, ki se je zagnila za njo, ko je izpregovorila poslednjo besedo, tako da ji opat ni mogel odgovoriti. Vendar ona ni dosegla svojega namena, zakaj opat ni bil mož, da bi se dal z grožnjami odvrniti od prave stvari. Po njenem odhodu je postal njegov obraz žalosten in miren in zopet utrujen;

kmalu nato pa je prišel za pero, ki je ležalo poleg napol popisane strani.

Kraljica pa je stopala dalje čez zunanjo dvorano proti predveži; tenki temni plašč si je ovila močnejše okoli sebe; ustnice so ji bile trdno zaprte in oči razkačene; bila je namreč razočarana. Poleg nečimurne želje, da bi čula Bernarda in poleg trdnega prepričanja, da mora tudi on z vojsko na Jutrovo, ako naj bo zmagoviti, je telo v njej tudi neko nezavedno hrepenenje, da bi se ji povrnilo ono plemenito ganjenje, spričo katerega je popoldne skupno s svojimi dvornicami vzela križ. In ženska, ki se ji ni izpolnila tolikanj zaželjena nada, je manj prijazna in dobra kot močan možak, ki mu je upanje vzeto.

Bila je sama. Bila je zoper to, da bi ji služabniki sledili in jo opazovali nižje, kakor je hotela biti sama. Ker je bila samozavestna in v resnici pogumna ženska, je pogosto razmišljala, ali ne bi bilo lepše in prijetnejše, ako bi bila mož kot pa najlepša izmed žensk. V predveži se je za trenutek ustavila ter si potegnila kapuco plašča čez glavo in deloma preko obraza. Zunanja vrata so bila napol odprta; samo ena svetilka, ki je bila napolnjena s oljnim oljem in je visela sredi oboka, je razlivala svoje žarke v noč. Ko je Eleanor stala tam, si uravnavala nekoliko svoje lase in skoraj nehote ozrla v temo, se je v temnem mraku nekaj zabliskalo kakor jeklo. Izginilo je in se zopet zabliskalo; očitno je nekdaj čakal zunaj in počasi hodil pred vrati gor in dol.

Česa ne smemo

ako se hočemo dobro počutiti!

Ne smemo požirati slabo prežvečene jedi, ne smemo jesti prenatlo in preveč, ne

smemo občutiti odvrtnost od jedi, ne smemo imeti želodčnih bolezni, zgage in krčev, ne sme se nam vzdigovati, ne smemo se počutiti napete. Ako smo nezadovoljni s prebavo ter z delovanjem črev, nam bodo dobro dole Fellerjeve »Elsa«

kroglice, 6 škatelj Din 30—, 12 škatelj Din 50— že z zavojnico in poštnino vred pri lekarnarju Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 16 (Savska banovina).

Odobreno po ministra za soc. politiko in narodnega zdravlja Sp. br. 309 z dne 24. marca 1932

»Ali ti je povedala, da je bila decembra 21 let stara?«
»Da, toda to mi pripoveduje že tri leta.«

Kmetie-dolžniki!

Pri ureditvi Vaših dolgov ste, ali boste nalezili na razne ovire vki ob temu da ste zaščiteni? Obrajate se za pomoč vsele na »Zaščito«, edino zaščitno v roke v Sloveniji, ki na zadrugi in podlagi ureja za svoje člane tudi vse po uredu o zaščiti kmeta.

„ZAŠČITA“, reg. zadruga z omeji. zavezo
Ljubljana, Masarykova cesta 14/II.

»Moj pes je zelo inteligenten in brihten.«
»Da, sem opazil. Kadar na lovu streljate, se vsakokrat skriva za drevo.«

22.000 metrov visoko se je dvignil v Moskvi balon s tremi ruskimi raziskovalci, nato pa je pri veslek padel na zemljo; vsi mrtvi.

Javna zahvala

Podpisani je dne 21. II. 1934 utruel veliko požarno ikodo na hudi in gospodarskem poslovanju „Jugoslavija“, splosna zavarovalna družba. Je takor naslednji dan izvedla centev v mojo največjo zadovoljnost.

Štejem si v prijetno dolžnost, da jo vsakomur najboljše priporočam.

Ljubljana, dne 24. februarja 1934.

Dorink Ludovik, pos. na Črnučah

Z odprtimi usti je poslušal. Leta 1884 je v Ameriki umrl neki Ezechiel Eada, ki je bil rojen brez ušes. Imel je pa posebno lastnost, da je lahko poslušal glasove z odprtimi usti.

Vsem dolžnikom!

Za Vas omenja »Zaščitac reg. zadruga s omeji. zavezo. Ljubljana Masarykova cesta 14/II. Zaupajte Vaše težave, poverite ureditev Vaših obveznosti zadrugi, ki je v neštetihi s. n. najhij posredovala med upniki in dolžniki z dokazanimi in odličnimi uspehi

Listnica uredništva

F. M. Aleksandria. Pošiljatev v redu prejeli in zapisali, kakor ste želeli. Hvala!

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Cim bolj se je izpreminjala vojna v splošno katastrofo človeštva, tem bolj je naraščal med ljudskimi množicami tudi odpor proti njej in tem več marksistov je prehajalo tudi v tabor vojnih nasprotnikov. Jeseni l. 1918. so se fronte osrednjih sil končno zlomile. V državah, ki so zmagale, je vzbudil konec vojne seveda viharo narodnostno navdušenje, ki je potisnilo marksistične vojne nasprotnike za krajšo ali daljšo dobo v kot, v premagani Nemčiji in Avstriji so pa izvedle razočarane množice državni prevrat, pri katerem so zavzemali marksisti vodilno vlogo. Toda to nikakor ni bila socialna revolucija, kakršno so napovedovali desetletja marksistični voditelji, temveč zgolj politična. Uvedli so republike in druge najširše demokratične svoboščine, izvedli tudi dalekosežno delavsko varstvo, sicer je pa — ostalo vse pri starem. Velika večina nekdanjega marksističnega delavstva in njegovih voditeljev ni imela ne poguma in ne volje izvesti svojih lastnih načel — komunističnega družabnega reda, temveč je ponekod celo krvavo udušila vsa podobna stremiljenja radikalnejšega delavstva (n. pr. Noske v Nemčiji). Socialna demokracija je ostala to, v kar se je bila razvila že zadnja leta pred vojno, namreč stranka z bobnečimi revolucionarnimi in komunističnimi gesli, z mirnimi socialnimi in demokratičnimi stremiljenji, a le prepogosto tudi z jako nesocialističnimi dejanji, kajti po premmogih državah so jih njih kulturnobojni skomini vodili v sumljive zveze z zastopniki najizrazitejših meščanskih strank (n. pr. v Jugoslaviji). Tako je bilo skoraj povsod, razen v Rusiji, o kateri bomo pa govorili še pozneje. Tudi svoje nekdanje mednarodno geslo so zopet oživili. L. 1919. so se v Amsterdamu (Holandija) zopet sešli zastopniki socialno demokratičnih strank ententnih in nevturalnih držav ter obnovili nekdanjo drugo internacionalo, ki obstoja še danes in prireja redne mednarodne socialistične kongrese. Njej so se l. 1923. pridružili tudi nemški in avstrijski socialisti, toda nekdanjega ugleda in moči si ta internacionala ni mogla več pridobiti.

Opisano medvojno in povojno postopanje socialno demokratičnih strank pa seveda ni moglo zadovoljiti onih voditeljev in onih množic, ki so resno verovali v toliko let oznanjevana in proslavljana marksistično komunistična načela. Ne moremo se tedaj čuditi, če so zazijala med obema taborama najhujša in najgloblja nasprotstva. Dočim so se organizirale oportunistične socialno demokratične stranke v II. internacionali, so se pa združile dosledne marksistične manjšine povsod v nove stranke — komunistične in se priključile III. ali komunistični internacionali (»Kominterni«), ki so jo osnovali ruski marksisti l. 1919. v Moskvi.

Izprva so bile komunistične stranke povsod precej

šibke. V njih so se zbirali le dosledni in načelni marksisti, del propalnih postopačev (Marx jih imenuje »Lumpenproletariat«) ter oni tisočji, ki so se kot vojni ujetniki naskrli v Rusiji komunističnih nazorov. Naraščajoča gospodarska beda in razočaranje delavskih množic s polovičarsko politiko socialno demokratičnih strank so pa dovajale komunistom vedno nove mase onega delavstva in izobraženstva, ki smatra marksizem še za najboljši izhod iz sedanje globoke duhovne in socialne krize človeštva. Tako so postale komunistične stranke polagoma bolj ali manj močne skoraj po vseh evropskih državah. V Nemčiji so v prvih povojnih letih poskušali uprizoriti tudi več nasilnih vstaj, na Madjarskem so pa spomladi l. 1919. pod vodstvom Bele Kuna za nekaj časa celo zavladali in uvedli svojo strahovlado. Danes je komunistična stranka po mnogih državah (n. pr. v Jugoslaviji, v Nemčiji, v Švici, v Avstriji l. dr.) prepovedana, vzdržuje pa tudi po teh tajno organizacijo in propagando. Vse komunistične stranke stoje pod strogim vodstvom moskovske internacionale, ki jih podpira tudi gmotno.

Toda tudi liberalizem in kapitalizem, ki še vedno vladujeta današnji družabni red, nista držala medtem nek križem in mirno gledala neizprosni revolucionarni stremiljenji doslednega marksističnega komunizma. Izrabila sta naravno in plemenito narodnostno čustvo, ga izmaličila pri ljudskih množicah do najsakrajnejših prenapetosti, vključila ga v svojo liberalno, na poganskih Heglovih nazorih temelječo miselnost in začela pod to in tako zastaviti »sistično« neizprosno boj lasti proti marksizmu. V temu, da veže obe ti dve protikrščanski skrajnosti nepravilno mnogo skupnih načelnih pogledov in nazorov, o čemer bomo pa govorili še pozneje. Po nekaterih državah (v Italiji, v Nemčiji) je izvedel liberalno-kapitalistični fašizem pravo revolucijo: surovo zatrl vse naravne človeške pravce, krvavo zadušil vse javne pojave marksizma in uvedel svojo lastno diktaturo in strahovlado, na las podobno boljševiški, drugod (na Poljskem, v Avstriji, v Turčiji itd.) je dal pobudo in oporo raznim drugim činiteljem, za dalekosežno omejitev osnovnih demokratičnih svoboščin, v tretjih državah (v Franciji, v Češkoslovaški l. dr.) pa stoji fašizem zaenkrat še v ozadju in preži, kdaj bo začel dvigati glavo.

Tako je danes kulturno človeštvo razklano na videz v dva, kljub toliki notranji sorodnosti do skrajnosti si nasprotujoča tabora, ki obetata rešiti človeštvo iz današnjih stisk. Toda obe ti dve veliki, izrazito protikrščanski gibanji — liberalni fašizem in materialistični komunizem — sta usodni zmoti in zablodi. Da, mirno lahko trdimo, da tirata človeštvo nazaj v barbarizem in da sta celo vzrok vse duhovne in gospodarske bede današnjega človeštva, ki je ne bo konec poprej, dokler ne najde človek zopet poti nazaj k svojemu Stvarniku in Gospodu, k svojemu Bogu-človeku, k Jezusu Kristusu in njegovemu evangeliju. O tem bomo pa govorili še pozneje.

RAZNO

Pri volitvah obratnih zaupnikov, ki so se vršile ono nedeljo v Hudi jami pri Laškem, je dobila Združena delavska lista 189, Narodna socialna zveza pa 92 glasov.

Odповed delavstva so Strojne livarne v Ljubljani preklekale, ker so dobile nekaj državnih in drugih naročil.

Smrtno se je ponesrečil elektrik Ivan Bratun, zaposlen pri Trboveljski premogokopni družbi. Pri preizkušnji nekih električnih aparatov se je po nesreči dotaknil žice visoke napetosti, kar je povzročilo takojšnjo smrt. Bratun se je na podoben način že prej dvakrat ponesrečil, a so ga obakrat z umetnim dihanjem zopet spravili k zavesti. Tretjič pa je bil vsak poizkus zaman.

Angleški poslanik za Dunaju je dobil od svoje vlade nalog izraziti avstrijski vladi željo, da postopa s krivci zadnjih nemirov prizanesljivo. Korak angleške vlade mora odobravati vsak človek. Vendar se človeku nehotе vsiljuje mišljenje, ali so Angleži blagohotno posredovali tudi tedaj, ko so marksistični režimi Španije, Mehike in Rusije krvavo mučili in pomorili na tisoče in tisoče kmetov in delavcev — svojih sorjakov?

Bodo izpuščeni. Ruski poslanik v Berlinu je izročil nemški vladi poziv, v katerem zahteva izpust Dimitrova, Tanaya in Popova iz ječe. Bili so namreč osumljeni svoječasnega požiga nemškega parlamenta in pred sodiščem oproščeni, vendar pa še vedno kot komunisti pridržani v zaporu. Hitler je dal zagotovilo, da bodo vsi trije v kratkem izpuščeni na svobodo.

Kdor radi ponosa nored priznati svojega greha, ta nima niti trohe ponosa.

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Vrtnarški delavec

zmožen tudi hišnih del, želi s-ružbe J. Klokočevnik, Spitališ pri Konjicah.

Posestvo srednjeveliko se proda na Krki na Dolenjskem. Naslov v upravi lista pod št. 1890.

Krolaskega učenca

sorejme od poštenih strancev (hrana v hiši) Podgoršek Anton, Garmejno, p. št. Vid nad Ljubljano.

Klapec, kmečki fant, vajen vseh del na polju in pri živini, se sorejme takoj. — Klemenec Jernej, Zg. Siska št. 12.

Posestvo prodam iz prošle roke z vsem gospodarskim poslopjem. Sadni vrt, travnik, 18 mernikov posevka nji, vse ena parcela, in en gozd. Četr ure od postaje in fare. Cena 40.000 Din. Ignacij Zupančič, Mali Gaber 1 št. Vid-Stična.

Konjskega klapeca in dve dehil eno za oskrbovanje prašičev in eno k goveji živini, ki na dobro molziti sprejemem. Naslov: 15. marca. Naslov: Janjo Vilar, Dob pri Domžalah.

Čevlji iz usnja ohranijo noge zdrave. Prav dobro izdeluje Jernej Jeraj, Zapoge, p. Smlednik.

Lopate, krampe, vile, grablje, rovnice, garantirane sekire, zagorjzde, razne žage priporočam po ceni železnina Koutny, Ljubljana - Siska Medvedova 28.

Novakkega vajenca *prejme A. Zupančič, Peččenjak, p. Višnja gora.

Bencin-motor in skobelni stroj, oboje v prav dobrem stanju proda — Kocmur Ana, Sp. Brezovo 23, občina Višnja gora.

Klapec, pošten kmečki fant, abstinent in nekadiče, išče službo, najraje v bližini Ljubljane. Naslov v upravi pod št. 1891.

Enodružinsko hišo

z vrtom na sončnem kraju, četr ure od kolodvora, primerno za upokojenca prodam za 40.000 Din. Frančiška Šegatin, Zg. Pirniče 55 p. Medvode.

Sadlarji! Nudim Vam lepo sadno drevje zadnje izbora, razne steenske vrste ter cepljene breskve raznih vrst po zmernih cenah. — Zamenjam tudi za žganje ali vino. Drevnena Grad, Dragomelj, Domžale.

Kmetovalci! Gnojne črpalke in raz različne plugje, travniške in poljske brane, vse orodje za čiščenje drevja, trne škarje, ameriške »Deringe« kosilnice in njih posamezne originalne dele in vsa orodja železnino dobite najceneje pri Fr. Stupica, Gosposvetska c. 1, Ljubljana.

Posestvo blizu farne cerkve, 1 km od železn. postaje, ob tekoči vodi, prav blizu mlina z žago — ugodno prodam. So 4 travniki, 35 mernikov posevke, vinograd z zidanico. — Prodajam z gospodarskim poslopjem in poljskim orodjem za ceno okoli 80.000 Din. Oglašite se pri Janezu Jarc, Ivanja vas 9, p. Mirna peč pri Novem mestu.

Hiša, nova, enostanovna, vanjska v Strazišču št. 175 pri Kranju se dne 8. marca ob 9. uri proda na javni dražbi pri okr. sodišču v nobi št. 9. Cenilna vrednost 25.000 Din.

Čas prihaja, da si na Veliko noč dobro domačo obutev ročnega dela po zmernih cenah pri Francu Kokolu, čevlarskem mojstru v Laškem. — Istotam se dobi tudi usnje in vse čevlarske potrebitve.

Pridno dekle sprejemem na kmetijo takoj. Cerar Peter, Domžale, Ljubljanska cesta 22.

Prodajam 800 kg lucerne in 1800 kg slame. Kupim kravo dobro mlekarico. Ložar Fr., Trzin 45.

DUNAJSKI VELESEJEM

11.—17. marca 1934 (Rotunda do 18. marca)

Razstava luksuznih in porabnih predmetov — Pohištvo — Angleška razstava — O raka razstava — Tekstilna izložba — Konfekcija za gospode in dame — Pletenine — Kožuhovina — Keramika in steklo — Lepo potovanje — Mednarodna razstava avtomobilov in motornih koles — Tehniška razstava — Stavbarstvo in cestne zgradbe — Iznajdbe — Živilska razstava — Kmetijstvo in gozdarstvo

Brez potnega vizuma! S sejsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo — Ogrski prehodni vizum se dobi s sejsko izkaznico na meji — Znatno znižana vozna na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah — na Donavi — na Jadranskem morju ter v zračnem prometu — Pojasnila vseh vist kakor tudi sejske izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

Wiener Messe A. G. Dunaj VII.

kakor tudi — med lipskim pomladnim velesejemom — pri Auskunftsstelle v Lipskem. Ringmesshaus in pri častnih zastopstvih v LJUBLJANI: Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31 — Zveza za tujski promet v Sloveniji (>Putnike), Dunajska cesta 1 — Zveza za tujski promet v Sloveniji (>Putnike) podružnica hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora.

FIGE se zopet **BRINJE** vedno na dobijo! zalogi!
FRAN POGAČNIK d. s. o. s., Ljubljana, Tyrševa 67 (nasproti mlitnice)

Tvrdba

Ferdinand Sajovic
(pri Plaivaju)
v Kranju

naznanja, da ima veliko izbiri

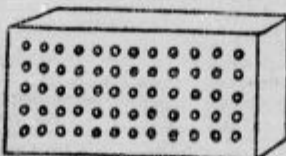
manufakturnega blaga za pomladansko in letno sezijo

od najbolj priznanih čeških tovarov, kljub izvrstni kvaliteti

PO NIZKIH CENAH

V VSAKO HIŠO DOMOLJUBA!

Zakaj luknjičasta zidna opeka?

1. Zato ker je taka opeka izborna izolacija proti mrazu in vlagi.
2. Zato ker je taka opeka za 30% lažja od polne zidne opeke.
3. Zato ker pri taki opeki prihranite na prevozu in temeljih.
4. Zato ker Vam bo stanovanje suho in gorko.
5. Zato ker taka opeka ni dražja a boljše od polne zidne opeke.

Združene opekarne d. d.
Ljubljana - Miklošičeva cesta št. 15

Zahtevajte ponudbe! Prospekti in vzorci brezplačno!

Telefon 27-35

62.10

3925.03

Za delo, za štrpaci, za blato in vodo, praktični čevlji iz boksa z neraztrgljivimi gumijastimi podplati.

71.10

0167

Čevlji iz mastne kravine z gumijastimi podplati, ki izdrže trikrat več kot usnjeni.

Dne 13. februarja je umrl moj soprog, ki je bil komaj 13 mesecev zavarovan pri

„Karitas“

Ker mi je ista takoj izplačala celo zavarovano vsoto Din 15.200. se ji iskreno zahvaljujem.

Pristava-Križe na Gorenji, dne 24. februarja 1934.

Mokorel Marjeta, l. r.